Ἀριθ. 12 – Λεπτὰ δέκα.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρῶτος

Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι —Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

21 Μαρτίου 1876

ΠΡΟΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Κατὰ τὸν Ἀλφόνσον Κάρρ, ὑπὸ ***

Συνέχεια· ἴδε σελ. 161.

Ἐρ.-Μὲ εἶπες ὅτι ἡ *χάσις* καὶ ἡ *γέμωσις* τῆς σελήνης δὲν ἐνδιαφέρει τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ δὲν μὲ εἶπες καὶ ἂν δὲν ἔχῃ ἐπιῤῥοὴν καὶ ἐπὶ τῶν φυτῶν. Διατί οὔτε φυτεύουν οὔτε ἐμβολιάζουν *'ς τὴν χάσιν*; Διατί εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος φυτεία δένδρων δὲν γίνεται εἰμὴ *'ς τὴν γέμωσι*, ἤτοι ἀπὸ τοῦ πρώτου τετάρτου μέχρι τῆς πανσελήνου;

Ἀπ.- Ἡ ἐπιστήμη γελᾷ διὰ τὰς τοιαύτας μωρὰς προλήψεις, ἀλλ' οἱ τυφλῶς πιστεύοντες εἰς αὐτὰς κλαίουν διὰ τὸν πολύτιμον καιρὸν, τὸν ὁποῖον πολλάκις ἔχασαν, ὁμοιάζουν δὲ ἐκείνους οἵτινες πιάνουν νομίσματα εἰς τὴν *γέμωσιν* τῆς σελήνης, νομίζοντες ὅτι θὰ πολλαπλασιασθοῦν.

Ἐρ.-Ὑπάρχουν μάγοι;

Ἀπ.-Ὄχι. Ὑπάρχουν ὅμως πανοῦργοι, οἱ ὁποῖοι ὠφελοῦνται ἀπὸ τὴν ἀμάθειαν τῶν ἄλλων.

Ἐρ.-Ἰατρεύονται ἄῤῥωστοι μὲ διαβάσματα γυναικῶν;

Ἀπ.-Πολλάκις δὲν ἰατρεύονται οὔτε μὲ ἰατρικὰ, οὔτε μὲ τὰς φροντίδας ὅσας ὑπαγορεύουν ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ πεῖρα. Τὰ διαβάσματα δὲν χρησιμεύουν διόλου.

Ἐρ.-Ὑπάρχουν βρυκόλακες;

Ἀπ.-Ὑπάρχουν πανοῦργοι, παίζοντες τοιαύτην κωμῳδίαν, καὶ μωροὶ, πιστεύοντες εἰς αὐτήν.

Ἐρ.-Πρέπει νὰ σημαίνωμεν τοὺς κώδωνας τῶν ἐκκλησιῶν ἐν καιρῷ θυέλλης;

Ἀπ.-Ἐξ ἐναντίας ὅλοι οἱ σοφοὶ λέγουν ὅτι ἡ κίνησις τῶν κωδώνων ἑλκύει τοὺς κεραυνούς. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι οἱ κεραυνοὶ προσβάλλουν πρὸ πάντων τὰ ὑψηλὰ μέρη, ὡς τὰ κωδωνοστάσια, καὶ βλάπτουν τοὐλάχιστον τοὺς κωδωνοκρούστας. Πρέπει ἐπίσης νὰ μὴ τρέχωμεν καὶ νὰ μὴ καταφεύγωμεν ὑπὸ τὰ δένδρα ἐν ὥρᾳ θυέλλης.

Ἐρ.-Οἱ πετεινοὶ γεννοῦν αὐγὰ ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐβγαίνουν ὀφείδια;

Ἀπ.-Οἱ πετεινοὶ δὲν γεννοῦν ποτέ· ἀπὸ ἕκαστον δὲ ζῶον, καθὼς καὶ ἀπὸ ἕκαστον φυτὸν, γεννᾶται ὅμοιον εἶδος· ἡ ὄρνις, παραδείγματος χάριν, γεννᾷ ὄρνιθα, ὁ σκύλος σκύλον καὶ ἡ τριανταφυλλέα τριαντάφυλλον.

Ἐρ.-Τὰ κέντρα ὅλων τῶν ὀφειδίων εἶναι φαρμακερά;

Ἀπ.-Τὰ ὀφείδια δὲν ἔχουν κέντρα· ἡ ἔχιδνα μόνον ἐκ τῶν ἑρπετῶν τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐπικίνδυνος καὶ πολὺ μάλιστα, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ δὲν ἔχει κέντρον. Ὅταν δαγκάσῃ ἐξέρχεται ἀπὸ δύο βαθουλὰ ὀδόντια φαρμάκι· διὰ τοῦτο ὅταν τις δαγκασθῇ πρέπει πρῶτον νὰ πιέσῃ τὸ δαγκασθὲν μέρος, δεύτερον νὰ βάλῃ ἐπάνω σταγόνας τινὰς alcali volatil, καὶ τρίτον νὰ συμβουλευθῇ ἰατρόν. Τὰ ἐλαφοκέρατα καὶ τὰ παρόμοια ἀντιφάρμακα χρησιμεύουν ὡς καὶ τὰ διαβάσματα τῶν γυναικῶν.

Ἐρ.-Οἱ σαῦροι καὶ οἱ φρῦνοι εἶναι φαρμακεροί;

Ἀπ.-Οἱ φρῦνοι μόνον ἐκπτύουν ἐνίοτε εἶδος σιάλου, ὅστις ἐγγίζων τὸ δέρμα προξενεῖ ἐρυθήματα ἢ σπυρία τὰ ὁποῖα ἰατρεύονται μόνα των.

Ἐρ.-Ποίαν ἐπιῤῥοὴν ἔχουν τὰ ποικιλόχροα γαϊτάνια τὰ ὁποῖα βάλλουν εἰς τὸν λαιμὸν τῶν παιδίων διὰ νὰ εὐκολύνουν τὴν ὀδοντοφυΐαν;

Ἀπ.-Ὁμοίαν ἐπιῤῥοὴν μ' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα βάλλουν εἰς τὰς χεῖράς των οἱ μωροὶ τὸν Μάρτιον διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, καὶ μὲ τὰ βουλοκέρια, τὰ ὁποῖα πολλοὶ κρεμοῦν εἰς τὸν λαιμόν των διὰ ν' ἀποφύγουν τὴν καταῤῥοὴν· δηλαδὴ καμμίαν.

Ἐρ.-Τί εἶναι τὰ φυλακτά; ἔχουν τὴν δύναμιν ν' ἀπομακρύνουν τοὺς κινδύνους ἢ νὰ φέρουν εὐτυχίαν;

Ἀπ.-Ἡ μόνη των δύναμις εἶναι νὰ κάμνουν νὰ κερδαίνουν χρήματα οἱ πωληταὶ αὐτῶν.

Ἐρ.-Ὑπάρχουν μάντεις, ἤτοι ἄνθρωποι προλέγοντες τὴν τύχην; Τὰ χαρτία δύνανται νὰ μαντεύσουν τὸ μέλλον;

Ἀπ.-Οἱ λέγοντες ὅτι μαντεύουν τὰ μέλλοντα εἶναι πανοῦργοι· τὰ δὲ χαρτία χρησιμεύουν μόνον νὰ γυμνώνουν τοὺς ἀνοήτους.

Ἐρ.-Ἠμπορεῖ τις στρατεύσιμος διὰ τεχνασμάτων ν' ἀποφύγῃ τὸν κλῆρον;

Ἀπ.-Ὄχι. Τοιαύτας ὑποσχέσεις κάμνουν οἱ ἀπατεῶνες, οἱ ἀποβλέποντες εἰς τὰ χρήματα τῶν εὐπίστων.

Ἐρ.-Εἶναι ἀληθῶς μεγάλη δυστυχία νὰ πέσῃ εἴς τινα ὁ κλῆρος τοῦ στρατιώτου;

Ἀπ.-Ὄχι· μέγας ἀριθμὸς ἐνδόξων στρατιωτικῶν ἐξῆλθον ἀπὸ τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐνῷ ἕνεκα ἐλλείψεως χρημάτων δὲν ἠμποροῦς νὰ προχωρήσῃς εἰς ἄλλα ἐπαγγέλματα, εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, μὲ γενναιότητα, μὲ τάξιν, μὲ πειθαρχίαν, φθάνεις εἰς τοὺς ἀνωτάτους βαθμούς. Πλὴν τούτου οἱ μένοντες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ὅσον καιρὸν ἀπαιτεῖ ὁ νόμος, ἀποκτοῦν πολυτίμους ἰδιότητας, γίνονται καθαρώτεροι, εὐτακτώτεροι καὶ πλέον ἀποφασιστικοὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μένουσιν εἰς τὰς πόλεις ἢ τὰ χωρία. Ταξειδεύοντες μανθάνουν πολλὰ πράγματα ὠφέλιμα καὶ εὐάρεστα, ὁμιλοῦν καλλίτερα, ἀποκτοῦν περισσοτέραν ὑπόληψιν, ἐπιζητοῦνται περισσότερον διὰ τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν.

Ἐρ.-Εἶναι ἀληθινὸν ὅταν τὸ πρωὶ ἀπαντήσῃς πρῶτον παππᾶν καθ' ὁδὸν ἢ ὅταν συνταξειδεύῃς μὲ τοιοῦτον ἡ ἡμέρα σου τελειώνει κακά, ἢ ὅτι θὰ κινδυνεύσῃς;

Ἀπ.-Οἱ παππάδες θεωροῦνται ἔχοντες χαρακτῆρα ἱερόν· πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατὸν νὰ γίνουν ἐπιβλαβεῖς;

Ἐρ.-Τί κακὸν εἶναι νὰ βλασφημῇ τις;

Ἀπ.-Κακὸν δὲν εἶναι διὰ τοὺς ἄλλους· εἶναι ὅμως διὰ τὸν βλασφημοῦντα. Ποίαν εὐχαρίστησιν ἠμποροῦς νὰ αἰσθανθῇς προφέρων λέξεις χωρὶς καμμίαν σημασίαν, παρὰ μόνον ὅτι προφέρων αὐτὰς θεωρεῖσαι ἀπὸ τοὺς ἀκούοντας ἄνθρωπος βάναυσος καὶ ἀνάγωγος;

Ἐρ.-Διατί ἀπαιτοῦμεν νὰ μεταχειρίζωνται τὰ παιδία τὴν δεξιὰν χεῖρα;

Ἀπ.-Εἶναι συνήθεια μωρά· διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον γίνεται καὶ ἀσθενεστέρα καὶ ἀνεπιτηδειοτέρα. Πλάττομεν ἑκουσίως εἰς τὸν ἑαυτόν μας μίαν ἀσθένειαν. Ἡ δὲ ἕξις μᾶς ἐμποδίζει νὰ ἰδῶμεν ὅτι ἡ μωρία αὐτὴ εἶναι ὁμοία μ' ἐκείνην ἥτις θὰ μᾶς ἐβίαζε νὰ περιπατήσωμεν μὲ μόνον ἕνα πόδι ἢ νὰ δέσωμεν τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν ἢ νὰ κλείσωμεν τὸ ἓν αὐτίον.

Ἐρ.- Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τὰ χέλια γεννῶνται ἀπὸ τὸν ἀφρὸν τοῦ νεροῦ καὶ τὰ ἔντομα ἀπὸ τὴν σῆψιν τῶν ζώων καὶ τῶν φυτῶν;

Ἀπ.-Ἡ σῆψις δὲν γεννᾷ τίποτε, καὶ τὸ τίποτε δὲν γεννᾶται ἀπὸ τὸ τίποτε· τὰ ζῶα καθὼς καὶ τὰ φυτὰ προέρχονται ἀπὸ ζῶα ἢ ἀπὸ φυτὰ τῆς αὐτῆς φύσεως.

Ἐρ.-Τί εἶναι αἱ ὀρέξεις τῶν ἐγγύων γυναικῶν καὶ τὰ σημάδια τῶν ἐμβρύων τὰ ὁποῖα γίνονται ἕνεκα αὐτῶν τῶν ὀρέξεων;

Ἀπ.-Ἐὰν τὰ σημάδια προήρχοντο ἀπὸ τὰς ὀρέξεις, θὰ ἦσαν ποικιλότερα. Τὰ σημάδια αὐτὰ εἶναι πάντοτε κόκκινα ἢ μαῦρα, καὶ ὅμως ὑπάρχουν γυναῖκες ἐπιθυμοῦσαι καρποὺς πρασίνους ἢ φορέματα κίτρινα, ὥστε τὸ λεγόμενον δὲν εἶναι ἀληθὲς, ὅπως δὲν εἶναι ἀληθὴς καὶ ἡ ἐπιῤῥοὴ τῶν ὀφθαλμῶν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐρ.-Δὲν ἠμπορεῖ λοιπὸν νὰ βασκάνῃ τις ἄλλον ἄνθρωπον ἢ τὰ κοπάδια ἄλλου;

Ἀπ.-Δυστυχῶς οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ κακοποιῶνται μεταξύ των· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἡ Θεία Πρόνοια δὲν δίδει εἰς αὐτοὺς καμμίαν ὑπερφυσικὴν δύναμιν.

Ἑπεται συνέχεια.

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συνέχεια· ἴδε σελ. 162.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΩΔΕΚΑΤΗ

Ἡ καρδία.

Μίαν φορὰν καὶ ἕνα καιρὸν ἦτο πλούσιός τις τραπεζίτης· τόσον δὲ πλούσιος, ὥστε δὲν ἤξευρε πόσα ἑκατομμύρια εἶχε καὶ δὲν ἐγνώριζε τὶ νὰ κάμῃ τὰ χρήματά του. Τοῦ ἦλθεν ἡ ἰδέα νὰ κτίσῃ ἓν μεγαλοπρεπὲς παλάτιον, τοιοῦτον ὁποῖον νὰ μὴν εἶχεν ἀκόμη κτισθῆ. Ἐπειδὴ δὲ ἦτον ἄνθρωπος ὄχι μόνον πλούσιος ἀλλὰ καὶ νοήμων, καὶ εἶχεν αἴσθησιν τοῦ καλοῦ, δὲν ἤθελε νὰ σωρεύσῃ εἰς τὸ μέγαρόν του τὰς συνήθεις πολυτελείας τῶν ζιππασμένων πλουσίων, τουτέστι μάρμαρα καὶ χρυσώματα καὶ ζωγραφίας καὶ μεταξωτὰ παραπετάσματα καὶ ἀγάλματα καὶ εἰκόνας, ἀλλ' ἤθελε νὰ κάμῃ κάτι τὶ ἔκτακτον, ἄξιον τοῦ πλούτου καὶ τῆς καλαισθησίας του. Προσεκάλεσεν ἑπομένως ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου τοὺς περιφημοτέρους σοφοὺς, τοὺς ἐπιτηδειοτέρους μηχανικοὺς, τοὺς ἐντελεστέρους εἰς πάντα κλάδον τεχνίτας, καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι εἶχον τὴν ἄδειαν νὰ ἐξοδεύσουν ὅσα χρήματα ἤθελον, ἤρκει μόνον νὰ στολίσωσι τὴν οἰκοδομήν του μὲ ὅλα τὰ θαύματα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τέχνης.

Φαντάσου λοιπόν: ἐπιστήμη, τέχνη καὶ χρήματα ἀλύπητα! ἐννοεῖς τί θαῦμα ἐδημιουργήθη τοιουτοτρόπως. Ὥρας μακρὰν τὸ ἤκουαν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἔτρεχαν νὰ τὸ θαυμάσουν· δὲν ἐπιχειρῶ δὲ νὰ σοῦ τὸ περιγράψω, διότι θὰ ἠναγκαζόμην νὰ ἐκταθῶ παρὰ πολύ. Ἀρκεῖ μόνον νὰ σοῦ εἴπω, ὅτι ποτὲ αὐτοκράτωρ τῆς Κίνας ἢ Καλίφης τοῦ Βαγδατίου ἢ μέγας Μογγόλος δὲν ἀπέκτησε παλάτιον ὅμοιον μὲ τοῦ τραπεζίτου μας· τοῦτο δὲ ἦτο πολὺ φυσικόν, διότι ὁ τραπεζίτης μας ἦτο τρεῖς φορὰς πλουσιώτερός των.

Ὅταν ὅλα ἐτελείωσαν καὶ ἡτοιμάσθη τὸ μέγαρον, παρετηρήθη μία μικρὰ ἔλλειψις. Δὲν ὑπῆρχεν ὕδωρ. Ἐμπειρός τις ἄνθρωπος, προσκληθεὶς ἐπίτηδες, ἀφοῦ ἔκαμε πολλὰς ἐρεύνας δὲν κατώρθωσε νὰ ἀνεύρῃ τὶ ἄλλο, παρὰ ἕνα μόνον μικρὸν ὑπόγειον ὀχετὸν, τὸν ὁποῖον εἶχεν ἀνοίξει ἡ φύσις μεταξὺ δύο στρωμάτων ἀργίλλου, καὶ ἐντὸς τοῦ ὁποίου κατεστάλαζον καὶ ἐσυνάζοντο τὰ βρόχινα ὕδατα τῶν περιχώρων.

Τὸ νερὸν ὅμως ἐκεῖνο δὲν ἦτο, ἐννοεῖται, καθαρὸν οὔτε ἄφθονον, καὶ ὁ σοφὸς, ὅστις ἔλαβεν ἐντολὴν νὰ τὸ ἐξετάσῃ, διεκήρυξεν, ἀφοῦ τὸ ἐδοκίμασε πρῶτον, ὅτι δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ σκεφθῶσι περὶ αὐτοῦ, διότι ἦτο ἄνοστον καὶ ἐμύριζε, ὥστε δὲν ἤθελε βεβαίως ἀρέσει εἰς τὸν αὐθέντην.

Ὅταν ὅμως ὁ αὐθέντης ἔμαθε τὴν δυσάρεστον αὐτὴν εἴδησιν, ἐπέταξεν ἀπὸ τὴν χαράν του, χωρὶς, ἐννοεῖται, οἱ περὶ αὐτὸν νὰ ἐννοῶσι τὸ διατί. Τοῦ εἶχον προτείνει νὰ διοχετεύσωσιν εἰς τὸ παλάτιόν του τὰ ὕδατα ἑνὸς ποταμοῦ ὅστις ἔῤῥεεν εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν· ἀλλ' ἐκεῖνος ἀπέῤῥιψε τὴν πρότασιν, διότι ἤθελε κάτι τὶ νέον διὰ τὸ οἰκοδόμημά του, κάτι ἔκτακτον καὶ ἀδύνατον. Ἐπεθύμει λοιπὸν νὰ πραγματοποιήσῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον οἱ ἄλλοι ἐνόμιζον ἀδύνατον, καὶ διὰ τοῦτο ἔλαβεν ἓν τεμάχιον χάρτου καὶ ἔγραψε:

α.) νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ ὕδωρ τὸ ὁποῖον εὑρέθη εἰς τὸν ὑπόγειον ὀχετόν·

β.) νὰ τρέχῃ νυχθημερὸν εἰς ὅλα τὰ δωμάτια τῆς οἰκοδομῆς·

γ.) νὰ ἦνε καὶ πολὺ καὶ καλόν.

Οἱ σοφοὶ ἐκυττάχθησαν μεταξύ των βωβοὶ καὶ ἄφωνοι, ὁ δὲ σπουδαιότερος μεταξὺ αὐτῶν, ὅστις εἶχεν ἤδη ἀποκτήσει μέγα ὄνομα καὶ περιουσίαν, ἐπρότεινεν εἰς τοὺς ἄλλους νὰ ἀναχωρήσωσι, διὰ νὰ μάθῃ ὁ ἰδιότροπος τραπεζίτης νὰ μὴ περιπαίζῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν ἐπιστήμην. Οἱ νεώτεροι ὅμως διεμαρτυρήθησαν, καὶ παρετήρησαν ὅτι ἔπρεπε καὶ αὐτοὶ νὰ φανῶσιν αὐθάδεις ὡς ὁ κύριός των, καὶ νὰ ἐκτελέσωσι κατὰ γράμμα τὸ παράδοξον ἐκεῖνο σχέδιον. Τέλος πάντων δὲ, ἀφοῦ πολλοὶ λόγοι ἀντηλλάγησαν καὶ πολλαὶ ἔγειναν συζητήσεις, αἰφνίδιός τις ἔμπνευσις ἦλθεν εἰς ἕνα τῶν μηχανικῶν, ὅστις ἐπρότεινε τὰ ἑξῆς.

Τὸ ὕδωρ τοῦ ὑπογείου ὀχετοῦ δὲν ἐχρειάζετο τίποτε ἄλλο διὰ νὰ γείνῃ καλὸν καὶ πόσιμον, εἰμὴ κίνησιν καὶ ἀέρα. Ἔπρεπε λοιπὸν, εἶπεν ὁ νέος μηχανικὸς, νὰ τεθῇ ἀντλία τις μὲ πολλοὺς μικροὺς σωλῆνας, ἥτις νὰ παραλαμβάνῃ τὸ ὕδωρ ἀπὸ ὅλας τὰς διαφόρους γωνίας καὶ καμπὰς τοῦ ὑπογείου ὀχετοῦ, καὶ νὰ τὸ ὠθῇ μετὰ ταῦτα εἰς ἕνα μέγαν σωλῆνα, ὅστις νὰ τελειώνῃ εἰς ἓν τρυπητὸν ἐν εἴδει ποτιστηρίου, ὅθεν τὸ ὕδωρ ἤθελε πίπτει ὡς λεπτὴ βροχὴ ἐντὸς ἀνοικτῆς δεξαμενῆς. Ἐκεῖθεν δὲ ἤθελε παραλαμβάνει αὐτὸ μία ἄλλη ἀντλία, ἥτις νὰ τὸ διανέμῃ διὰ πολλῶν διακλαδώσεων εἰς ὅλα τὰ δωμάτια τῆς οἰκοδομῆς.

Ἕως ἐδῶ τὸ πρᾶγμα εἶχε καλῶς· ἀλλ' ἡ μεγαλειτέρα δυσκολία ἦτον ἀκόμη ἄλυτος· διότι ἀνάγκη ἦτο τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ποσὸν τοῦ ὕδατος τὸ ὁποῖον περιεῖχεν ὁ ὑπόγειος ὀχετὸς, νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν φοβερὰν κατανάλωσιν τοῦ παλατίου. Ὁ νέος μηχανικὸς εὗρε καὶ εἰς τοῦτο θεραπείαν διά τινος μεγαλοφυοῦς ἐπινοήσεως. Ὑποκάτω ἑκάστης στρόφιγγος, ὅθεν ἔῤῥεε τὸ ὕδωρ ἡμέραν καὶ νύκτα εἰς ὅλην τὴν οἰκοδομὴν, ἔθεσε μίαν μικρὰν λεκάνην, καὶ εἰς τὸν πυθμένα της ἕνα σωλῆνα, ὅστις συνεκοινώνει μὲ τὴν πρώτην ἐκείνην ἀντλίαν, ἥτις ἐλάμβανε τὸ ὕδωρ ἀπὸ τὸν ὑπόγειον ὀχετόν. Τοιουτοτρόπως δὲ τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον ἐξήρχετο ἀδιακόπως ἀπὸ τοὺς στρόφιγγας, δὲν ἐχάνετο, ἀλλ' ἐπέστρεφε πάλιν εἰς τὴν ἀνοικτὴν δεξαμενὴν καὶ τὴν ἐγέμιζε, ἐκεῖθεν δὲ ἐπανήρχετο πάλιν εἰς τοὺς στρόφιγγας καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐγίνετο δηλ. μὲ τὸ ὀλίγον ἐκεῖνο ὕδωρ τοῦ ὑπογείου ὀχετοῦ ὅ,τι γίνεται συνήθως εἰς τὸ θέατρόν μας μὲ τὰ ὀλίγα μέλη τοῦ χοροῦ· ὅταν χρειάζωνται π. χ. πολλοὶ στρατιῶται εἰς τὴν σκηνὴν, καὶ τὰ διαθέσιμα πρόσωπα τοῦ χοροῦ ἦνε ὀλιγάριθμα, εἰσέρχονται αὐτὰ ἀπὸ τὸ ἓν μέρος τῆς σκηνῆς, ἐξέρχονται ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἐπιστρέφουσι δὲ πάλιν καὶ εἰσέρχονται ἐκ νέου, ὥστε ἡ παρέλασις αὐτῶν διαρκεῖ πολλὴν ὥραν, καὶ νομίζει τις, ὅταν τοὺς βλέπῃ, ὅτι τάγμα ὁλόκληρον παρελαύνει ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Ἐπειδὴ δὲ πολλάκις ἠδύνατο νὰ συμβῇ ὥστε οἱ κάτοικοι τοῦ παλατίου νὰ πλύνωσι τὰς χεῖράς των εἰς τὸ ὕδωρ ἑκάστου στρόφιγγος, καὶ νὰ τὸ ῥυπαίνωσιν, ἔθεσεν ὁ μηχανικὸς ἐντὸς τῶν σωλήνων, οἵτινες ἔμελλον νὰ παραλαμβάνωσι τὸ ὕδωρ ἀπὸ τὰς λεκάνας καὶ νὰ τὸ ἐπαναφέρωσιν εἰς τὴν ἀρχικὴν ἀντλίαν, πολλὰ μικρὰ στραγγιστήρια καθ' ὁδὸν, τὰ ὁποῖα νὰ καθαρίζωσι τὸ ὕδωρ ἀπὸ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν καὶ νὰ τὸ καθιστῶσι πάλιν ὡραῖον καὶ διαυγές.

Γενικὰ συγχαρητήρια ἠκούσθησαν πανταχόθεν, καὶ ὁ νέος τολμηρὸς μηχανικὸς ἦτο κατευχαριστημένος, καὶ οἱ σοφοὶ ὅλοι ἐνόμιζον ὅτι ἔλυσαν τὸ πρόβλημα. Ἀλλὰ δυστυχῶς τὰ βάσανά των δὲν εἶχον ἀκόμη τελειώσει. Ὅταν ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ στηθῇ ἡ πολύπλοκος ἐκείνη μηχανὴ, ἥτις ἔμελλε νὰ ἔχῃ τόσους πολλοὺς σωλῆνας καὶ ἀντλίας, καὶ δεξαμενὴν, καὶ στρόφιγγας καὶ λεκάνας, ὁ τραπεζίτης μας, ὅστις πολλὴν, φαίνεται, εἶχε διάθεσιν νὰ τυραννήσῃ ἀκόμη τοὺς μηχανικούς του, ἔφερεν αὐτοὺς εἰς ἓν μικρὸν καὶ σκοτεινὸν δωμάτιον τοῦ παλατίου, ἀληθινὴν τρύπαν, καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι αὐτὸ μόνον τὸ μέρος εἶχε διαθέσιμον διὰ νὰ στηθῇ ἡ μηχανή των. Προσέθηκε δὲ, ὅτι, ἐπειδὴ ὁ μηχανισμὸς αὐτὸς ὅλος ἐπρόκειτο νὰ τοποθετηθῇ ἐντὸς τῆς οἰκοδομῆς, δὲν ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῶσιν οὔτε ἀτμομηχανὰς οὔτε λέβητας οὔτε ἄνθρακας, οὔτε νὰ κάμῃ διόλου θόρυβον ἡ μηχανή, οὔτε νὰ ἔχῃ ἀνάγκην θερμαστῶν καὶ ἐργατῶν διὰ νὰ κινῆται. Ὅλα αὐτὰ, εἶπε, τὰ ἀπε-

στρέφετο φοβερά, καὶ δὲν ἤθελε ν' ἀκούῃ τὸν παραμικρὸν θόρυβον, διότι πλησίον τοῦ μικροῦ ἐκείνου καὶ σκοτεινοῦ δωματίου ἦτο ὁ κοιτών του, καὶ καμμίαν δὲν εἶχε διάθεσιν νὰ ταράττεται ὁ ὕπνος του.

Ταῦτα εἰπὼν ὁ τραπεζίτης τοὺς ἐχαιρέτισε μεγαλοπρεπέστατα καὶ ἀνεχώρησε.

Τότε πλέον οἱ σοφοί μας τὰ ἔχασαν· ἀντὶ δὲ νὰ τυραννήσωσι περισσότερον τὴν κεφαλήν των, πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν ἀλλοκότων καὶ ἀνοήτων ὀρέξεων τοῦ πλουσίου καὶ κακοαναθρεμμένου αὐθέντου των, ὅστις τόσον πολὺ ἐκακομεταχειρίζετο τὴν ἐπιστήμην, ἡτοιμάσθησαν τοὐναντίον νὰ ἀναχωρήσωσι σύσσωμοι, καὶ ἤρχισαν νὰ προπαρασκευάζωνται πρὸς τοῦτο, ὅτε εὐτυχῶς ἐπέρασεν ἀπ' ἐκεῖ μία μάγισσα. Ἐκτύπησε μὲ τὴν ῥάβδον της τὸ ἔδαφος, καὶ ἰδοὺ αἴφνης ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῶν μηχανικῶν καὶ τῶν σοφῶν μας μία μικρὰ πτωχὴ καὶ ῥακένδυτος κόρη. Πρὶν δὲ προφθάσωσιν οὗτοι νὰ συνέλθωσιν, ἔθεσεν ἡ κόρη τὴν χεῖρά της ἐντὸς τοῦ μικροῦ της στηθοδέσμου, καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἓν στρογγύλον πρᾶγμα, χονδρὸν περίπου ὡς ὁ γρόνθος της, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκρέμαντο ἄπειροι σωλῆνες.

— Ἰδού, εἶπεν εἰς αὐτούς, ἡ μηχανή, τὴν ὁποίαν ζητεῖ ὁ τραπεζίτης σας.

Φαντάσου ἕνα μικρὸν κλεισμένον σάκκον, ὀλίγον μυτερὸν πρὸς τὸ ἓν μέρος, καὶ χωριζόμενον ἐσωτερικῶς εἰς δύο χωρίσματα, δι' ἑνὸς ὑφάσματος, τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται ἐκ τῶν ἐπάνω πρὸς τὰ κάτω. Τοιοῦτον ἦτο τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον προσέφερεν εἰς τοὺς μηχανικοὺς ἡ νέα κόρη. Εἰς ἕκαστον χώρισμα ἤνοιγεν εἷς σωλήν, διακλαδούμενος ἐπ' ἄπειρον, εἰς τὴν κορυφὴν δὲ ἑκάστου χωρίσματος ὑπῆρχεν ἓν θυλάκιον, ὅπου ἤνοιγεν ἐπίσης εἷς ἄλλος σωλήν, ὅμοιος μὲ τοὺς ἄλλους δύο. Ὅλα αὐτὰ ἐκινοῦντο χωριστὰ καὶ ἀδιακόπως, ἐφούσκωναν δὲ καὶ ἐξεφούσκωναν ἀλληλοδιαδόχως. Τὸ σοφὸν συμβούλιον, ἀφοῦ ἐξέτασε προσεκτικὰ τὸν μηχανισμὸν τοῦ ὀργάνου ἐκείνου, ἐπείσθη ἐντὸς ὀλίγου, ὅτι ἐξεπλήρωνε ὅλας τὰς παραλόγους ἀπαιτήσεις τοῦ ἰδιοτρόπου ἑκατομμυριούχου.

Ὅλα, καθὼς εἶπον, ἐκινοῦντο συγχρόνως· ἀλλ' ἂς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὸ ἓν ἄκρον.

Τὸ δεξιὸν χώρισμα καὶ τὸ θυλάκιόν του παρίστανον τὴν πρώτην ἐκείνην ἀντλίαν, τῆς ὁποίας προορισμὸς ἦτο νὰ ῥοφᾷ συγχρόνως τὸ ὕδωρ τοῦ ὑπογείου ὀχετοῦ καὶ νὰ παραλαμβάνῃ τὸ ἐξερχόμενον ἀπὸ τὰς λεκάνας. Ἐφαίνοντο δὲ κάλλιστα οἱ διπλοῖ πρὸς τοῦτο σωλῆνες, οἵτινες ἐγίνοντο εἷς, ὀλίγον πρὶν φθάσωσιν εἰς τὸ μικρὸν θυλάκιον. Ὅταν δὲ αὐτὸ ἐξωγκοῦτο, ἐσχηματίζετο ἐκ τούτου κενόν, καὶ τὸ κενὸν τοῦτο ἐγέμιζεν εὐθὺς ἀπὸ τὸ ῥευστὸν τοῦ σωλῆνος, ὅστις ἤνοιγεν ἐντὸς αὐτοῦ — ἀργότερα θὰ σοῦ ἐξηγήσω τὸ πῶς καὶ διατί.— Ὅτε δὲ πάλιν τὸ θυλάκιον ἐκεῖνο συνεστέλλετο, τὸ εἰσελθὸν ὑγρὸν δὲν ἐδύνατο νὰ ἐξέλθῃ ὅθεν ἦλθε, χάρις εἰς ἕνα ἁπλούστατον καὶ λίαν εὐφυῆ μηχανισμόν, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ σοῦ ἐξηγήσω.

Ἂν πρὸς στιγμὴν ἀφαιρέσῃς τὴν κλειδωνιὰν τῆς θύρας τοῦ δωματίου σου, ἥτις ἀνοίγει πρὸς τὰ μέσα, καὶ ὠθήσῃς ἔπειτα τὴν θύραν ἔξωθεν, δύνασαι κάλλιστα νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὸ δωμάτιόν σου. Ἂν ὅμως, ἀφοῦ εἰσέλθῃς, θελήσῃς πάλιν νὰ ὠθήσῃς τὴν θύραν πρὸς τὰ ἔξω, ἡ θύρα θὰ μείνῃ κλειστή, διότι δὲν ἀνοίγει πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος.

Τοῦτο ἀπαραλλάκτως συνέβαινε καὶ εἰς τὸ ῥευστὸν τοῦ θυλακίου.

Ἡ πρὸς τὸ μέρος τοῦ σωλῆνος θύρα ἤνοιγε μόνον πρὸς τὰ μέσα· διὰ τοῦτο δὲ τὸ ῥευστόν, στενοχωρούμενον πανταχόθεν ἕνεκα τῆς συστολῆς τοῦ θυλακίου, ἠναγκάζετο νὰ διαβῇ δι' ἄλλης ὁμοίας θύρας, ἥτις ἔφερεν εἰς τὸ μέγα χώρισμα. Ἐκεῖ δὲ πάλιν ἐπανελαμβάνετο ὁ αὐτὸς μηχανισμός. Τὸ δωμάτιον αὐτό, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐξογκωθῆ διὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸ εἰσερχόμενον ῥευστόν, συνεστέλλετο πάλιν ἐπίσης, τὸ δὲ ὑγρόν, μὴ δυνάμενον νὰ ἐπιστρέψῃ ὅθεν ἦλθε, εἰσήρχετο θέλον καὶ μὴ θέλον εἰς τὸν σωλῆνα, ὅστις ἔφερεν εἰς τὴν ἀνοικτὴν δεξαμενήν. Ἐκεῖ ἤρχιζεν ὁ μηχανισμὸς τῆς δευτέρας ἀντλίας, ἤτοι τοῦ ἀριστεροῦ χωρίσματος. Τὸ μικρὸν θυλάκιον ἐξωγκοῦτο καὶ προσεκάλει ἐντός του τὸ ῥευστὸν τῆς δεξαμενῆς, ἔπειτα δὲ τὸ ὤθει πρὸς τὸ μέγα ἀριστερὸν χώρισμα, πάντοτε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ τὸ χώρισμα αὐτὸ ἔστελλε πάλιν τὸ ῥευστὸν διὰ ταχείας κινήσεως εἰς τὸν μέγαν σωλῆνα, τοῦ ὁποίου προορισμὸς ἦτο νὰ διανέμῃ αὐτὸ διὰ πολλῶν διακλαδώσεων εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς οἰκοδομῆς. Ἐκεῖθεν τὸ παρελάμβανον πάλιν οἱ σωλῆνες τῆς πρώτης ἀντλίας, καὶ οὕτω καθεξῆς ἐπ' ἄπειρον.

Βλέπεις λοιπόν, ὅτι ὅλος ὁ μηχανισμὸς ἐβασίζετο εἰς δύο μικρὰ καὶ ἁπλούστατα πράγματα, τουτέστι θύρας, αἵτινες ἤνοιγον μόνον πρὸν τὸ ἓν μέρος, καὶ ἐλαστικὰ περικαλύμματα, ἅτινα ἐξωγκοῦντο καὶ συνεστέλλοντο ἀλληλοδιαδόχως κατὰ τὴν ἀνάγκην.

Ὁ σάκκος ἐκεῖνος τῆς μικρᾶς κόρης εἰργάζετο ὡραιότατα, δὲν ἔκαμνε κανένα θόρυβον, καὶ ὁ ἑκατομμυριοῦχος κύριος ἐδύνατο ἐξαίρετα νὰ κοιμᾶται εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, χωρὶς νὰ ταράττεται ὁ ὕπνος του.

—Πόσα θέλεις δι' αὐτό, ἠρώτησαν τὴν μικρὰν κόρην οἱ σοφοί· ζήτησε ὅσα θέλεις, καὶ θὰ τὰ λάβῃς.

—Δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς τὸ δώσω, ἀπήντησεν ἡ πτωχὴ ῥακένδυτος, διότι μ' αὐτὸ ζῶ. Εἶνε Η ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ! Τώρα ποῦ τὸ εἴδετε, κάμετε καὶ σεῖς ἓν ὅμοιον, ἂν ἠμπορῆτε.

Καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἔγεινεν ἄφαντος.

Λέγεται, ὅτι ὁ μηχανικὸς προσεπάθησε νὰ μιμηθῇ τὴν μηχανὴν ἐκείνην, καὶ ἐπεχείρησε νὰ κατασκευάσῃ αὐτὴν ἀπὸ ἐλαστικὸν κόμμι ἤτοι *καουτσοῦ*, καὶ σιδηρᾶ σύρματα, καὶ νὰ τὴν κινήσῃ διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Δὲν ἀναφέρει ὅμως ἡ παράδοσις ἂν ἐπέτυχε.

Ἕπεται συνέχεια.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

Ο ΚΗΡΥΞ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Ἐράνισμα ὑπὸ ***

Ὁ κ. Ἑρρῖκος Μ. Στάνλεϋ, ἐν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ τοῦ βιβλίου του, τοῦ ἐπιγραφομένου *Πῶς ἀνεῦρον τὸν Λιβιγκστὼν*, διηγεῖται ὑπὸ ποίας περιστάσεις ἐπεχείρησε τὸ μακρὸν καὶ ἐπίπονον ταξείδιον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁριστικῶς διεσκεδάσθησαν αἱ τέως ἀβέβαιοι φῆμαι περὶ τῆς τύχης τοῦ περικλεοῦς περιηγητοῦ. Προσκεκολλημένος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ *Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης* (The New-York Herald) ὁ κ. Στάνλεϋ, διέτριβε τότε ἐν Μαδρίτῃ ὡς ἀνταποκριτὴς αὐτοῦ. Τὴν 16ην ὀκτωβρίου 1869 λαμβάνει τηλεγράφημα ἐκ Παρισίων φέρον τὰ ἑξῆς: «Ἔλθετε εἰς Παρισίους. Σπουδαία ὑπόθεσις. Ὑπογεγραμμένος: Ἰάκωβος Γόρδων Βέννετ, υἱός.» Ὁ ὑπογεγραμμένος ἐν τῷ τηλεγραφήματι αὐτῷ ἦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ *Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης*. Μετὰ τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὥρας ὁ κ. Στάνλεϋ εἰσήρχετο εἰς τὸ *Μέγα Ξενοδοχεῖον* τῶν Παρισίων, καὶ ἔκρουε τὴν θύραν τοῦ κ. Βέννετ. Ἡ ἐπακολουθήσασα συνδιάλεξις ἀξίζει νὰ γείνῃ γνωστή.

— Εἰσέλθετε, ἔκραξε φωνή τις.

Εὗρον τὸν κ. Βέννετ ἐν τῇ κλίνῃ.

—Τίς εἶσθε; ἠρώτησεν.

—Ὁ Στάνλεϋ.

—Ἄ! Χαίρομαι. Καθήσατε. Πρόκειται νὰ σᾶς ἀναθέσω σπουδαίαν ἀποστολήν.

Ἔῤῥιψε τότε ἔνδυμά τι ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ μοὶ εἶπε μετὰ ζωηρότητος·

—Ποῦ ὑποθέτετε ὅτι εὑρίσκεται ὁ Λιβιγκστών;

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, κύριε, δὲν γνωρίζω τίποτε.

— Πιστεύετε νὰ ἦναι ἀποθαμένος;

— Καὶ ναὶ καὶ ὄχι.

— Ἐγὼ φρονῶ ὅτι ζῇ, ὅτι δύναταί τις νὰ τὸν εὕρῃ, καὶ σᾶς ἀποστέλλω πρὸς ἀναζήτησίν του.

— Πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Λιβιγκστών; δηλαδὴ νὰ ὑπάγω εἰς τὸν κέντρον τῆς Ἀφρικῆς! Τοῦτο ἐννοεῖτε;

—Ἐννοῶ νὰ ἀναχωρήσητε, νὰ τὸν ἀνεύρητε καὶ ἀδιάφορον ποῦ, καὶ νὰ φέρητε περὶ αὐτοῦ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρας εἰδήσεις· ἔπειτα, τίς οἶδε;..... Ὁ γέρων περιηγητὴς ἴσως εὑρίσκεται εἰς ἀνάγκας. Λάβετε μεθ' ὑμῶν πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ τῷ ἦναι χρήσιμον. Ἐννοεῖται ὅτι θὰ ἀκολουθήσητε τὰς ἐμπνεύσεις σας. Πράξατε τέλος ὅ,τι ἐγκρίνητε, ἀρκεῖ νὰ ἀνεύρητε τὸν Λιβιγκστών.

Εἰς ἄκρον ἐκπεπληγμένος διὰ τὴν διαταγὴν ταύτην, δυνάμει τῆς ὁποίας μὲ ἀπέστελλον ἀδιάφορον ποῦ καὶ πρὸς ἀναζήτησιν ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον ὅλος σχεδὸν ὁ κόσμος ἐθεώρει ὡς ἀποθαμένον, ἀπηύθυνα τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν:

— Ἐλάβατε, κύριε, ὑπ' ὄψιν τὴν δαπάνην, τὴν ὁποίαν θὰ ἀπαιτήσῃ τὸ ταξείδιον αὐτό;

— Πόσον θὰ κοστίσῃ; ἠρώτησεν ὁ κ. Βέννετ.

— Ὁ Βούρτον καὶ ὁ Σπὴκ ἐδαπάνησαν τρεῖς ἕως πέντε χιλιάδας λίρας· φρονῶ ἑπομένως ὅτι θὰ χρειασθῶμεν τοὐλάχιστον δύο ἥμισυ χιλιάδας.

— Πολὺ καλά! Ἐν ἀρχῇ θὰ λάβητε χιλίας λίρας· ὅταν δαπανήσητε ταύτας, θὰ σύρητε μίαν συναλλαγματικὴν δι' ἑτέρας χιλίας, κατόπιν ἄλλας χιλίας, καὶ οὕτω καθεξῆς· ἀλλὰ θὰ ἀνεύρητε τὸν Λιβιγκστών.

Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ ἀνταποκριτὴς μιᾶς ἀμερικανικῆς ἐφημερίδος μεταμορφωμένος αἴφνης εἰς ἀρχηγὸν ἐκστρατείας, ἐπιχειρῶν, δαπάναις τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ταξείδιον τοῦ ὁποίου οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ προΐδῃ τὴν ἐπιτυχίαν, οὔτε νὰ ὑπολογίσῃ τὰς δαπάνας, προλαμβάνων τὴν ἀγγλικὴν κυβέρνησιν, ἥτις ἐπίσης καὶ αὐτὴ προπαρεσκευάζετο ὅπως ἀναζητήσῃ τὸν ἔνδοξον περιηγητὴν, καὶ τέλος μετὰ πλήρη ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του ἐπανερχόμενος εἰς Ζανζιβὰρ, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἀπεσταλμένοι τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως ἡτοιμάζοντο νὰ κινήσωσι.

Ποία λοιπὸν εἶναι ἡ ἀμερικανικὴ αὕτη ἐφημερὶς ἥτις δύναται νὰ διαθέτῃ τοιούτους ἀνθρώπους καὶ τοιαῦτα μέσα ἐνεργείας, ἐφημερὶς ἥτις πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ Λιβιγκστὼν ἐδαπάνησε διὰ τηλεγραφήματα μόνον 50,000 φράγκων; Ἡ ἐφημερὶς αὕτη εἶναι ὁ *Κῆρυξ τῆς Νέας Ὑόρκης*, ἐφημερὶς ἥτις ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις ἀποτελεῖ ὁμολογουμένως μίαν δύναμιν, ὅπως ἐν Λονδίνῳ ὁ *Χρόνος*.

Ὁ *Κῆρυξ τῆς Νέας Ὑόρκης* ἐκπροσωπεῖται ἐν τῷ προσώπῳ ἑνὸς καὶ μόνου ἀνθρώπου, τοῦ ἱδρυτοῦ του, τοῦ κ. Ἰακώβου Γόρδωνος Βέννετ· διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἱστορία τῆς ἐφημερίδος συμπίπτει μὲ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ὁ πρῶτος ἀριθμὸς τοῦ *Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης* ἐδημοσιεύθη τὴν 6ην μαΐου 1835, φέρων τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Ἰακώβου Γόρδωνος Βέννετ ὡς ἐκδότου καὶ διευθυντοῦ αὐτοῦ· ἐξεδόθη δὲ κατ' ἀρχὰς εἰς μικρὸν σχῆμα καὶ περιεῖχε 16 στήλας, ἐκ τῶν ὁποίων τέσσαρας διὰ εἰδοποιήσεις. Ἡ ἐτησία τιμὴ τῆς συνδρομῆς εἶχε προσδιορισθῆ εἰς τρία τάλληρα (15 φράγκα.) Ἄρα προφανῶς ὁ ἐκδότης διὰ νὰ καλύψῃ τὰ ἔξοδά του

ἐστηρίζετο πολὺ περισσότερον εἰς τὰς εἰδοποιήσεις παρὰ εἰς τοὺς συνδρομητάς.

Τῷ 1835 ἡ Νέα Ὑόρκη περιεῖχε πληθυσμὸν ἐκ 270,089 κατοίκων, ὁ ὅλος δὲ πληθυσμὸς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν δὲν ὑπερέβαινε τὰ 15 ἑκατομμύρια. Πλὴν ἡ ἔμφυτος κλίσις τῶν Ἀμερικανῶν διὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐφημερίδων ἦτον ἤδη τοσοῦτον ἀνεπτυγμένη, ὥστε ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἐδημοσιεύοντο 15 μὲν φύλλα καθ' ἑκάστην, 11 δὶς τῆς ἑβδομάδος καὶ 31 ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος. Ἓν μόνον ἐκ τῶν φύλλων τούτων ἐξεδίδετο εἰς 6,000 ἀντίτυπα ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν, τὰ δὲ λοιπὰ κατὰ μέσον ὅρον εἰς 1,700 ἀντίτυπα. Δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονῶμεν ὅτι τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δὲν ἦσαν ἀκόμη παντάπασιν ἀνεπτυγμένα. Ἔφιπποι ταχυδρόμοι περιέτρεχον τὰ προάστεια καθὼς καὶ τὰ χωρία μέχρις ἀποστάσεως 10 μιλίων. Ὁ πρῶτος σιδηρόδρομος χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1831.

Τὸ ὅλον κεφάλαιον, ὅπερ διέθετε τότε ὁ κ. Ἰάκωβος Γόρδων Βέννετ, ἀνέβαινε μόλις εἰς 500 τάλληρα (2,500 φράγκα)· διὰ τούτου δὲ μόνου τοῦ ποσοῦ ἐπεχείρησε νὰ ἱδρύσῃ τὴν νέαν ἐφημερίδα, περὶ τῆς ὁποίας βραδύτερον ὁ υἱός του, ἀπαντῶν εἰς τὸν κύριον Στάνλεῦ, ἐρωτῶντα αὐτόν, ἂν ἦναι ἀληθὲς ὅτι ἐσκόπει νὰ πωλήσῃ τὸν *Κήρυκα τῆς Νέας Ὑόρκης*, ἔλεγε μετὰ στόμφου· «Οὐδεὶς ὑπάρχει καθ' ὅλην τὴν πόλιν τῆς Νέας Ὑόρκης κεφαλαιοῦχος ἀρκούντως πλούσιος ὥπως πληρώσῃ τὴν ἀξίαν αὐτῆς.» Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἐπιχείρησις τοῦ κ. Βέννετ ἐγένετο δεκτὴ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ μετὰ μειδιάματος δυσπιστίας. Ἦτο πασίγνωστος ἡ πενία τοῦ ἐκδότου· τὴν ἔλλειψιν ὅμως τῶν κεφαλαίων ἀνεπλήρωσε δι' ἐργασίας ἐπιμόνου. Ἀλληλοδιαδόχως συντάκτης πολιτικῶν ἄρθρων, ἀνταποκριτής, συγγραφεὺς εὐτράπελος, καταστιχογράφος, διευθύνων τὴν διεκπεραίωσιν, τακτικώτατα φοιτῶν εἰς τὸ χρηματιστήριον, εἰς τὰ δικαστήρια, εἰς τοὺς μεσίτας καὶ ἐμπόρους, ὁ κ. Βέννετ ἐπρόφθανεν ὅλα, ἦτο παντοῦ, ἤκουε τὰ πάντα. Συνέταττε τὴν ἐφημερίδα του τρέχων τῇδε κακεῖσε, συλλέγων ἐνταῦθα μὲν ἓν *διάφορον*, ἐκεῖ μίαν ἐμπορικὴν εἴδησιν, παραμελῶν, ἐννοεῖται, καὶ τὴν φράσιν καὶ τοὺς τύπους, περιοριζόμενος εἰς μόνον τὸ πρᾶγμα καὶ διατυπῶν αὐτὸ εἰς ὀλίγας τινὰς λέξεις, πάντοτε σαφεῖς, πολλάκις καὶ δριμείας, αἵτινες ἐνεχάραττον αὐτὸ βαθέως εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἀναγνωστῶν του.

Πρῶτος ὁ *Κῆρυξ τῆς Νέας Ὑόρκης* ἐδημοσίευσε δελτία τοῦ χρηματιστηρίου· ὅπως δὲ ὅλοι οἱ νεωτερισμοὶ, προεκάλεσε γενικὴν ἔκπληξιν. Τίς ἤθελε πιστεύσει σήμερον ὅτι οἱ κυριώτεροι τραπεζῖται τῆς Νέας Ὑόρκης ἐξηγέρθησαν ἐμπαθέστατα κατὰ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης καὶ προσεκάλεσαν τὸν ἐκδότην νὰ παύσῃ αὐτήν; Ὁ Βέννετ ἐν τούτοις οὐδόλως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν πρόσκλησιν ταύτην. Εἰς μάτην οἱ μεσῖται κατὰ διαταγὴν τῶν κεφαλαιούχων ἠρνοῦντο εἰς αὐτὸν τὰς πληροφορίας, ὧν εἶχεν ἀνάγκην· ὁ Βέννετ κατώρθωνε νὰ τὰς λαμβάνῃ· ἂν δὲ δὲν ἐπετύγχανεν, ἐδημοσίευε δελτίον κατὰ φαντασίαν. Αἱ μομφαὶ ἕνεκα τούτου ἔπιπτον ἐννοεῖται βροχηδόν· ἀλλὰ τοῦτο ἐπεζήτει καὶ αὐτὸς, νὰ γίνεται λόγος περὶ αὐτοῦ· τότε διόρθωνε τὸ δελτίον του, ὅπερ κατὰ συνέπειαν ἀπέβαινεν ἀκριβές. Ἡ ἐπιμονή του ἐνίκησεν ὅλα τὰ ἐμπόδια, αἱ δὲ δημοσιευθεῖσαι ἀργότερον τιμαὶ τῶν ἀξιῶν κατηρτίσθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν αὐθεντικῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας τῷ παρέσχον αὐτοὶ ἐκεῖνοι, οἵτινες ἄλλοτε τόσον εἶχον ἀντιταχθῆ κατὰ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης.

Ἡ πάλη πρὸς τοὺς τραπεζίτας καὶ τοὺς κεφαλαιούχους τῆς Νέας Ὑόρκης ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τοῦ *Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης*· ἀπὸ τὴν προσοχὴν ὅμως ταύτην ὁ ἐκδότης αὐτοῦ ἐννόησε πῶς πρέπει νὰ ὠφεληθῇ. Τὸ οἰκονομολογικὸν αὐτοῦ δελτίον, συντασσόμενον εὐσυνειδήτως καὶ ἄνευ οὐδενὸς δολίου σκοποῦ, προεκάλει πολλῶν τὴν ὀργὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁ Βέννετ ὠφελεῖτο ἐπιτηδείως. Ἦτο ἐπισήμως γνωστὸν ὅτι δὲν εἶχεν οὐδὲν προσωπικὸν συμφέρον εἰς τοὺς κυματισμοὺς τῶν ἀξιῶν, ἡ δὲ πτωχεία του ἦτο ἡ μεγαλειτέρα ἐγγύησις περὶ τῆς τιμιότητός του.

Ἡ κυκλοφορία τῆς ἐφημερίδος ηὔξανε ταχέως. Αἱ εἰδοποιήσεις ἐπολλαπλασιάζοντο, μετ' αὐτῶν δὲ εἰσήρχετο καὶ τὸ χρῆμα εἰς τὸ κενὸν κιβώτιον τοῦ ἐκδότου. Τότε ἠδυνήθη ὁ Βέννετ νὰ προσλάβῃ ὑπὸ μισθὸν συνεργάτας τινάς· τοιουτοτρόπως, ἐλαφρυνθεὶς ὀλίγον ἐκ τοῦ βάρους τῆς συντάξεως, συνεκέντρωσε τὴν προσοχήν του ἐπὶ τῶν μέσων δι' ὧν θὰ εὑρύνετο ἔτι μᾶλλον ἡ κυκλοφορία τοῦ φύλλου του. Συνῆψεν ἰδίας συμφωνίας μετὰ βιβλιοπωλῶν τῶν κυριωτέρων πόλεων τῶν πλησιεστέρων εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, ἵδρυσε παρακαταθήκας τῆς ἐφημερίδος του, ἐφοδιαζομένας τόσον τακτικῶς ὅσον τῷ ἐπέτρεπον τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας, καὶ τέλος κατέστησε πρακτορεῖά τινα, ἐν ἀρχῇ βεβαίως λίαν ταπεινὰ, τὰ ὁποῖα ὅμως βραδύτερον ἔλαβον ἀπίστευτον ἀνάπτυξιν. Περιοριζόμενα κατ' ἀρχὰς εἰς μόνον τὸ ἔργον τῆς κυκλοφορίας τῆς ἐφημερίδος, τὰ πρακτορεῖα ταῦτα ἀνέπτυξαν κατόπιν τὰς ἐργασίας των, ἀνέλαβον τὴν μεταφορὰν καὶ παράδοσιν μικρῶν δεμάτων εἶτα δὲ καὶ βιβλίων, καὶ τέλος ἐξέτειναν καθ' ὅλας τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ μέχρι τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ ἓν σύμπλεγμα τεραστίας ἐκτάσεως.

Τὴν 12ην αὐγούστου 1835 πυρκαϊὰ ἐξαμάτησεν αἴφνης τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐφημερίδος, ἥτις ὅμως ἐπανελήφθη κατὰ τὴν 31ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, ὁ δὲ ἀκούραστος ἐκδότης αὐτῆς ἐνεκαινίαζε τὴν

ἀναδημοσίευσιν ταύτην διὰ τῶν ἑξῆς λέξεων: «Εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ εἰς σχῆμα σπουδαιότερον· ὁ χάρτης μας εἶναι ὡραιότερος, τὰ στοιχεῖά μας νέα· οὐδὲ κεραίαν ἀπωλέσαμεν ἐκ τῆς ἀνεξαρτησίας μας· ὑπὸ πᾶσαν ἄλλην ἔποψιν μᾶλλον ἐκερδίσαμεν. Ἡ πυρκαϊὰ ἥτις κατέστρεψε τὸ γραφεῖόν μας, ἐξηφάνισε τὰ τυπογραφικὰ στοιχεῖά μας, τὰ πιεστήριά μας, τὰ χειρόγραφα καὶ βιβλία μας, ἀκόμη καὶ ἀθλίους τινὰς στίχους, δὲν ἐξηφάνισεν ὅμως τὸν *Κήρυκα*· ἐξ ἑβδομάδας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ 1ου ἡμῶν ἀριθμοῦ, ἐξεδίδομεν ἕως 6,000 φύλλα καθ' ἑκάστην· μετὰ ἐννέα μῆνας ἐφθάνομεν τὰς 20,000· σήμερον δὲ, ἀρχόμενοι καὶ αὖθις τοῦ ἔργου, ἔχομεν τὴν φιλοδοξίαν νὰ ἐκδίδωμεν καθ' ἑκάστην 25,000 φύλλα. Τοῦτο δύναται νὰ γείνῃ, καὶ θὰ γείνῃ.»

Κατωτέρω προσθέτει: «Δὲν θὰ μείνωμεν ἕως ἐδῶ· εἰς πόλιν, ὁποία ἡ ἡμετέρα, οὐδὲν ὑπάρχει ὅριον εἰς τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ὅτε ἤρχιζον τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐφημερίδος μου, ἄνευ κεφαλαίων, ἄνευ φίλων, μὲ ἐνέπαιζον. Βέννετ, μοὶ ἔλεγον, εἶσαι ἠλίθιος, φρενοβλαβής. Καὶ ἐν τούτοις τὸ μέλλον τὸ ὁποῖον μακρόθεν μαντεύω διὰ τὸν *Κήρυκα* θὰ ἐκπλήξῃ ποτὲ ὁλόκληρον τὴν Ἀμερικήν.» Μετὰ τριάκοντα καὶ ἓν ἔτος, ἤτοι τῷ 1871, ἡ περιουσία τοῦ κ. Βέννετ ὑπερέβαινε τὰ 55 ἑκατομμύρια, τὸ δὲ καθαρὸν εἰσόδημα τοῦ *Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης* ἦτο 2/½ ἑκατομμύρια φράγκων κατ' ἔτος· τὴν σήμερον δὲ οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι εἶναι ηὐξημένοι.

Γενικῶς εἰπεῖν ὁ *Κῆρυξ* δὲν ἀντιπροσωπεύει γνώμην τινὰ πολιτικὴν ἢ μερίδα, ὑπὸ ταύτην τοὐλάχιστον τὴν ἔννοιαν, ὅτι ἐκφράζει πάσας τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς, χωρὶς ὅμως νὰ προσκολλᾶται εἰς οὐδεμίαν· οὐδέποτε ἠξίωσε νὰ διαπλάσῃ τὴν κοινὴν γνώμην, ἀλλὰ ἁπλῶς νὰ παρέχῃ εἰς τὸ κοινὸν ἐπὶ παντὸς ζητήματος τὰς ἀκριβεῖς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἐζήτει. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου κατώρθωνε πάντοτε κάλλιον παντὸς ἄλλου νὰ χρησιμοποιῇ πρὸς ὠφέλειάν του ὅλας τὰς νεωτέρας ἐφευρέσεις. Ἔκτοτε προεμάντευσε τὸ μέλλον τὸ προωρισμένον διὰ τὴν ἀτμοπλοΐαν, ἀλλὰ καὶ ἀμέσως ἔσπευσε νὰ ὠφεληθῇ ἐξ αὐτῆς. Τὸ πρῶτον ἀτμόπλοιον ὅπερ διαπλέει τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν, ὁ Σείριος, φθάνει εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην τὴν 23ην ἀπριλίου 1838. Ὁ Βέννετ ἐπιβιβάζεται ἐπ' αὐτοῦ τὴν 1ην μαΐου, ἀπερχόμενος εἰς Εὐρώπην. Ἐν διαστήματι βραχυτέρῳ τοῦ μηνὸς συνάπτει ὁριστικῶς διαφόρους συμφωνίας μετὰ πολλῶν ἐφημεριδογράφων ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Γερμανίᾳ, ἐν Ἱσπανίᾳ, ἐν Ἰταλίᾳ, πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ λαμβάνῃ τακτικὰς καὶ εἰδικὰς ἀνταποκρίσεις.

Ἐπανελθὼν εἰς Νέαν Ὑόρκην κατασκευάζει ὁλόκληρον στολίσκον ταχυπλόων, κατ' ἀρχὰς μὲν ἱστιοφόρων, κατόπιν δὲ ἀτμοκινήτων, ἅτινα πλέοντα διάστημά τι εἰς τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος πρὸς συνάντησιν τῶν ταχυδρομικῶν ἀτμοκινήτων τῆς Εὐρώπης, παραλαμβάνουσιν ἐξ αὐτῶν τὰς ἐπιστολὰς καὶ τὰς ἐφημερίδας, τὰς διευθυνομένας εἰς τὸν *Κήρυκα τῆς Ὑόρκης*· ὁλόκληρος στρατιὰ ὑπαλλήλων ἀποκόπτει ἐκ τῶν εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων τὰς νεωτέρας εἰδήσεις, τὰ πολιτικὰ συμβάντα καὶ τὰ δελτία τῶν ἀξιῶν τῶν διαφόρων ἀγορῶν, ἅτινα ἐντὸς τοῦ ἀτμομοπλοίου στοιχειοθετοῦνται, οὕτω δὲ ὁ Βέννετ προλαμβάνει κατὰ πολλὰς ὥρας τοὺς ἀνταγωνιστάς του καὶ καταπλημμυρεῖ τὴν Νέαν Ὑόρκην δι' ἀλλεπαλλήλων ἐκδόσεων τοῦ φύλλου του.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ὁπότε ἡ μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς συγκοινωνία ἦτο ἀκόμη μικρὰ, τὰ δὲ ἀτμόπλοια ἔφθαναν εἰς Ἀμερικὴν ἀνὰ πᾶσαν δεκαπενθημερίαν, φοβεραὶ ἔριδες ἐλάμβανον χώραν μεταξὺ τῶν ἐφημερίδων τῆς Νέας Ὑόρκης. Ὀλίγαι ὧραι ἀκόμη καὶ ὀλίγα λεπτὰ ἀπεφάσιζον περὶ τῆς νίκης. Ἀναρίθμητα στίφη ἀνθρώπων, οἵτινες ἐπώλουν εἰς τὰς ὁδοὺς τὸ φύλλον, ἀνέμενον πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ *Κήρυκος* μὲ χρήματα ἐπὶ χειρας, ζητοῦντες τὶς πρῶτος ν' ἀγοράσῃ πλειότερα φύλλα, ἀκόμη μάλιστα ὑγρά. Ὁ Βέννετ ἦτο τότε ἐν ὅλῃ αὐτοῦ τῇ δόξῃ, ὅμοιος δὲ πρὸς ἀρχηγὸν στρατοῦ, ἐπώπτευε τὴν τύπωσιν, ἐπέσπευδε τὴν ἐργασίαν ἐκείνων οἵτινες ἐρανίζοντο ἐξ ἄλλων ἐφημερίδων, καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἐδιπλασίαζεν ἢ καὶ ἐτριπλασίαζε τὸν ἀριθμὸν τῶν συνθετῶν. Οἱ πλέον ὠκύποδες ἵπποι ἀνέμενον ἐπὶ τῆς προκυμαίας τοὺς ὑπηρέτας τοὺς ἀποστελλομένους ἐπὶ τῶν ταχυπλόων, οὗτοι δὲ, ἐπανερχόμενοι εἰς τὰ γραφεῖα τῆς διευθύνσεως ὅλως ἀσθμαίνοντες, ἐκόμιζον τοὺς ταχυδρομικοὺς σάκκους· οἱ σάκκοι οὗτοι ἐν μιᾷ στιγμῇ ἠνοίγοντο καὶ τὸ περιεχόμενον αὐτῶν παρευθὺς διενέμετο εἰς τοὺς διὰ ψαλιδῶν ἐφωδιασμένους καὶ ἀνυπομονοῦντας συντάκτας. Εἰς τὸν ἕνα ἐδίδοντο αἱ γαλλικαὶ ἐφημερίδες, εἰς τὸν ἄλλον αἱ γερμανικαί· οὗτος μὲν μετέφραζεν ἐπὶ ποδὸς ἰταλικὸν τηλεγράφημα, ἄλλος ἓν διάφορον ἐξ Ἱσπανίας κτλ.

Εἰς μάτην συνησπίσθησαν αἱ κυριώτεραι ἐφημερίδες τῆς Νέας Ὑόρκης ὅπως ἀνταγωνισθῶσι κατὰ τοῦ Βέννετ. Ἤλπιζον ὅτι συνεισφέρουσαι ἐν κοινῷ ἅπαντα τὰ κεφάλαιά των, θὰ κατώρθωναν νὰ τὸν καταβάλωσιν· ὠργάνισαν ὅπως καὶ ἐκεῖνος συχνοὺς ταχυδρομικοὺς σταθμοὺς, κατεσκεύασαν ὁλοκλήρους στολίσκους ἀτμοκινήτων· πλὴν τὰ πάντα εἰς μάτην, διότι ὁ *Κῆρυξ* πάντοτε κατώρθωνε νὰ κερδίζῃ στιγμάς τινας. Ἡ ἀπάθεια τοῦ Βέννετ, ἡ αὐστηρὰ πειθαρχία ἡ εἰσηγμένη εἰς τὰ καταστήματα αὐτοῦ, ἡ ἐξεγηγερμένη φιλοτιμία τῶν ὑπαλλή-

λων του, τοὺς ὁποίους ἀφειδῶς ἀντήμειβε, τῷ ἠσφάλιζαν πάντοτε τὴν ἐπιτυχίαν.

Ὅτε βραδύτερον ἡ ἐφεύρεσις τοῦ ἠλεκτρικοῦ τηλεγράφου καὶ ὁ συνεπείᾳ ταύτης ἐγκαθιδρυθεὶς ὑπερωκεάνειος κάλως, ἔθεσαν τὴν Νέαν Ὑόρκην εἰς ἄμεσον καὶ στιγμιαίαν συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Εὐρώπης, ὁ κ. Βέννετ ὠργάνισεν ἐν τοῖς γραφείοις τοῦ *Κήρυκος* εἰδικὴν πρὸς τοῦτο ὑπηρεσίαν, ὀλιγώτερον μὲν βεβαίως θορυβώδη τῆς προηγουμένης, πλὴν οὐχὶ καὶ ὀλιγώτερον δαπανηράν· μὴ ὀπισθοδρομῶν δὲ ἀπέναντι οὐδεμιᾶς δαπάνης, ὅπως ἱκανοποιῇ τὴν ἀνυπόμονον περιέργειαν τῶν ἀναγνωστῶν του, κατώρθωσε καὶ πάλιν νὰ διατηρήσῃ τὴν ἀδιαφιλονείκητον ὑπεροχήν του ἐπὶ τῶν ἀντιπάλων του.

Ἐν τούτοις ἡ Νέα Ὑόρκη μόνη παρεῖχε στάδιον παρὰ πολὺ περιωρισμένον εἰς τὴν φιλοδοξίαν τοῦ κ. Βέννετ. Ἐπεθύμει νὰ ἀναγινώσκηται ἡ ἐφημερίς του καθ' ὅλας τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ἡ δαπάνη ὅμως ἦτο ὑπέρογκος διὰ τὴν μεταφορὰν τοῦ φύλλου, τοῦ ὁποίου τὸ σχῆμα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἐμεγεθύνετο. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ ἐφημερίς, ὅπως συνετάσσετο, ἀπέβλεπε κυρίως εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων τῆς πόλεως ἐν ᾗ ἐδημοσιεύετο, περιεῖχε δὲ πλείστας ὅσας πληροφορίας ὅλως ἀνωφελεῖς εἰς τὸν γεωργικὸν λαὸν τῶν δυτικῶν καὶ μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν. Διὰ τοῦτο ἀπεφάσισεν ὁ κ. Βέννετ νὰ δημοσιεύῃ ἓν ἰδιαίτερον φύλλον καθ' ἑβδομάδα εἰς τὸ σύνηθες σχῆμα τῆς ἐφημερίδος, τὸ ὁποῖον νὰ περιέχῃ ὕλην ἐνδιαφέρουσαν τοὺς ἀπομεμακρυσμένους ἀναγνώστας του· τὸ φύλλον δὲ τοῦτο, ἐκδιδόμενον κατὰ Παρασκευήν, ἔφθανεν εἰς τὰς περισσοτέρας πόλεις τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς, ἡμέραν ἤλ. σχολῆς καὶ ἀναπαύσεως διὰ τοὺς καλλιεργητάς. Οἱ ὑπολογισμοί του ἦσαν ἀκριβεῖς, ἡ δὲ ἐπιτυχία του ἀνταπεκρίθη εἰς τὰς προσδοκίας του.

Ἀλλ' ὁποίας τινὰς εἰσπράξεις εἶχεν ὁ ἐκδότης διὰ νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς φοβερὰς δαπάνας, τὰς ὁποίας ἤδη ὑπέδειξα; Τὰ κέρδη του δὲν προήρχοντο βεβαίως ἐκ τῶν συνδρομῶν (12 χάρτινα δολλάρια.) Τὸ ἐλάχιστον αὐτὸ ποσὸν δὲν ἐκάλυπτε κἂν τὴν δαπάνην τοῦ χάρτου. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ κατὰ φύλλον πώλησις τῆς ἐφημερίδος, ἂν καὶ πολὺ σπουδαιοτέρα ἐπίσης, δὲν παρεῖχεν εὐχαριστότερα ἀποτελέσματα. Τὰ κέρδη του προήρχοντο ἐξ ἄλλης πηγῆς, ἤλ. ὅπως ὅλαι αἱ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες, οὕτω καὶ ὁ *Κῆρυξ* συνετηρεῖτο ἐκ τῶν εἰδοποιήσεων.

Ἡ εἰδοποίησις ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις εἶναι ἐν τοιαύτῃ χρήσει, οἵας οὐδὲ ἰδέαν δυνάμεθα νὰ συλλάβωμεν ἐν Εὐρώπῃ. Εἶναι τὸ Α καὶ τὸ Ω τοῦ ἐμπορίου. Παντοῦ εἰσχωρεῖ, τὰ πάντα ἀποῤῥοφᾷ. Ἀπαντᾷ τις αὐτὴν ὑφ' ὅλας τὰς μορφάς. Εἶναι εἷς ἐκ τῶν τροχῶν τῶν πλέον εὐχρήστων τῆς ἀμερικανικῆς ζωῆς. Ἀπὸ τοῦ πλουσίου μεγαλεμπόρου τοῦ εἰδοποιοῦντος ὅτι ἔχει πρὸς πώλησιν φορτίον του τί, μέχρι τῆς ταπεινῆς οἰκοκυρᾶς τῆς ζητούσης ὑπηρέτριαν, πάντες προσφεύγουσιν εἰς τὸ μέσον αὐτὸ τῆς δημοσιεύσεως. Ἀληθῶς οὐδὲν περιεργότερον τῆς ἀναγνώσεως τῶν στηλῶν τοῦ *Κήρυκος*, τῶν ἐπιγραφομένων *Προσωπικά*. Ὑπὸ συμπεφωνημένα ἐκ τῶν προτέρων ψευδώνυμα, ὑπὸ ἁπλᾶ στοιχεῖα τοῦ ἀλφαβήτου, ὑπὸ ἀριθμοὺς, ἐκτυλίσσονται ἀνὰ πᾶσαν πρωΐαν συγκινητικαὶ ἢ ἀστεῖαι κωμῳδίαι καὶ οἰκιακαὶ σκηναὶ, ἀναγινωσκόμεναι μὲν ἀπὸ ἑκατοντάδας χιλιάδων ἀναγνωστῶν, πλὴν ἐννοούμεναι ὑπὸ μόνων τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἀλλὰ πρὸς κατανόησιν τῆς ἀναπτύξεως ἥτις ἐδόθη εἰς τὰς εἰδοποιήσεις ἐν Ἀμερικῇ, οἱ ἀριθμοὶ εἶναι εὐγλωττότεροι τῶν ἁπλῶν διαβεβαιώσεων. Ἔχω εἰς χεῖράς μου τὸ φύλλον τοῦ *Κήρυκος* τῆς 13ης ἀπριλίου 1869, ἰδοὺ δὲ ὁποῖον εἶναι τὸ περιεχόμενόν του: ὀκτὼ στῆλαι περιέχουσαι διαφόρους εἰδήσεις, τὰ λεγόμενα *διάφορα*· τριάκοντα ὀκτὼ στῆλαι περιέχουσαι τοὺς λόγους τοὺς ἐκφωνηθέντας ἐν τῷ Συνεδρίῳ, καὶ ἐπιστολὰς τῶν ξένων ἀνταποκριτῶν: τοῦ Λονδίνου, τῶν Παρισίων, τῆς Βιέννης, τοῦ Βερολίνου, τῆς Μαδρίτης, τῆς Ῥώμης, τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ Μεξικοῦ, τῆς Λίμας, τοῦ Βαλπαρέζου, τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, τοῦ Χὸγκ-Κὸγκ, τοῦ Ἰοκοάμα, κτλ. κτλ., καὶ τέλος *πεντήκοντα* στῆλαι εἰδοποιήσεων. Ἡ σύνθεσις τοῦ φύλλου αὐτοῦ ἀπῄτησε 849,550[1] στοιχεῖα καὶ 11 τόνους χάρτου, σημειώσατε δὲ ὅτι οὐδεμία τῶν εἰδοποιήσεων αὐτῶν ὑπῆρχεν ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 12ης ἀπριλίου, οὐδὲ θὰ καταχωρηθῇ ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 14ης. Τὰ πάντα συνθέτονται ἐξ ὑπαρχῆς, τοῦτο δὲ συμβαίνει καθ' ἑκάστην. Ὑπολογίσατε ἐκτὸς τούτου ὅτι μόνη ἡ σύνθεσις κοστίζει πλέον τῶν 600 ταλλήρων διὰ πᾶσαν ἡμέραν (3,000 φράγκα), χωρὶς νὰ περιλαμβάνεται εἰς τὸ ποσὸν αὐτὸ καὶ ἡ πληρωμὴ τῶν συντακτῶν· ὑπολογίσατε ὅτι πλείονες ἐκ τῶν τηλεγραφικῶν αὐτῶν ἐκθέσεων κοστίζουσι 12 φράγκα καὶ 50 ἑκατοστὰ ἀνὰ πᾶσαν λέξιν,

1. Χάριν περιεργείας σημειοῦμεν, ὅτι διὰ τὴν σύνθεσιν τῶν ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένων μικρῶν ἐφημερίδων, τῆς Παλιγγενεσίας, Ἐφημερίδος ἢ Στοᾶς λ. χ., ἀπαιτοῦνται δι' ἑκάστην 20—25,000 στοιχεῖα· τὰ στοιχεῖα δὲ, τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν σύνθεσιν καὶ τῶν 110 ἐφημερίδων τῶν ἐκδιδομένων ἐν ἁπάσῃ τῇ Ἑλλάδι, δὲν ἀποτελοῦσιν οὔτε τὸ ἥμισυ τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν σύνθεσιν ἑνὸς φύλλου τοῦ Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης! Ἡ ἐτησία συνδρομὴ τῆς ἐφημερίδος ταύτης εἶνε 12 χάρτινα δολλάρια (περίπου 60 δραχμαί), δι' ἐτησίαν δὲ πληρωμὴν τῶν 110 ἑλληνικῶν ἐφημερίδων θὰ πληρώσῃ τις ὑπὲρ τὰς 1,300 δραχμάς!...

ὅτι καθ' ὅλην τὴν ὑφήλιον διατηρεῖ ὁ *Κῆρυξ* εἰδικοὺς ἀνταποκριτὰς, ἁδρῶς ἀνταμειβομένους· τέλος προσθέσατε εἰς ταῦτα πάντα ὅτι, ἀφαιρουμένων ὅλων ἐν γένει τῶν δαπανῶν, ὁ ἰδιοκτήτης εἰσπράττει κατ' ἔτος διὰ λογαριασμόν του καθαρὸν εἰσόδημα 2,700,000 φράγκων, καὶ θέλετε ἔχει ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ τί εἶναι αἱ εἰδοποιήσεις ἐν Ἀμερικῇ, διότι ἡ εἰδοποίησις πληρώνει ὅλα.

Δὲν ὑπάρχει ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις οὐδὲ εἷς ἔμπορος, ὅστις νὰ μὴ σᾶς ἐπαναλάβῃ τὰς λέξεις ταύτας, αἵτινες κατήντησαν πλέον παροιμιώδεις: «Δείξατέ μοι τὸν ἔμπορον ὅστις κάμνει μεγάλην χρῆσιν τῶν εἰδοποιήσεων καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς δείξω τὸν ἔμπορον ὅστις θὰ ἀποκτήσῃ περιουσίαν.» Κατὰ ἑκατοντάδας χιλιάδων ταλλήρων ὑπολογίζεται ἡ διὰ τὰς εἰδοποιήσεις ἐτησία δαπάνη μεγάλων τινῶν ἐμπορικῶν οἴκων. Ἡ εἰδοποίησις, κατ' ἔκφρασιν τινὰ ἀμερικανικὴν, εἶναι ἡ *σαρδέλα* ἣν ῥίπτουσιν εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νὰ ἀγρεύσωσι μίαν φάλαιναν.

Καὶ ἂν ὅμως αἱ ἐξωτερικαὶ περιστάσεις συνέτειναν κατὰ πολὺ εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ *Κήρυκος*, οὐχ ἧττον καὶ οὗτος ὁμολογουμένως οὐδὲν παρημέλησε πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν τεῖνον. Τῷ 1848 ἡ ἐφημερὶς αὕτη εἶχεν ἀνταποκριτήν της ἐν Μοντερέῳ, πόλει τοῦ Μεξικοῦ πρὸς τὸν ὁμώνυμον Κόλπον, τὸν κ. Θωμᾶν Λάρκιν, λίαν γνωστὸν ἔκτοτε ὡς ἕνα τῶν ἱδρυτῶν τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου. Τὰ πρῶτα ἀνακαλυφθέντα τεμάχια χρυσοῦ ἐστάλησαν πάραυτα ὑπὸ τοῦ κ. Λάρκιν εἰς τὸν κ. Βέννετ, ὅστις παρευθὺς παρέσχεν εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην τὴν συνδρομὴν τῆς ἀπεράντου δημοσιότητος τῆς ἐφημερίδος του. Τὸ πρῶτον περὶ τούτου δημοσιευθὲν ἄρθρον του ἐτελείωνε διὰ τῶν ἑξῆς λέξεων: «Εὑρισκόμεθα εἰς τὰς παραμονὰς συμβάντος ἐκ τῶν πλέον ἐκτάκτων τοῦ αἰῶνος», τὰ δὲ ἑπόμενα ἄρθρα τοῦ *Κήρυκος* προήγαγον τὴν ἔξαψιν τοῦ κοινοῦ εἰς τὸ ὑπέρτατον σημεῖόν της. Πολυάριθμοι συνοδίαι μεταναστῶν διηυθύνθησαν δι' ὅλων τῶν ὁδῶν πρὸς τὸ νέον Ἐλδοράδον. Συγχρόνως ὅμως καὶ ὁ κ. Βέννετ, χάριν τῆς νέας ταύτης περιστάσεως, ἔλαβε δραστήρια μέτρα. Ἀπέστειλεν ἐπιτοπίως καὶ δι' ἐξόδων του ἀνταποκριτὰς, μηχανικοὺς, καὶ ἵδρυσεν ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ πρακτορεῖον τῆς ἐφημερίδος του, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη ὑπῆρξεν ἡ κυρίως ἐφημερὶς τῆς μεταναστεύσεως.

Ἐπίσης βραδύτερον, τῷ 1861, ὅτε ἐξεῤῥάγη ὁ μεταξὺ βορείων καὶ νοτείων ἐπαρχιῶν πόλεμος, ὑπερτέρησεν ὁ κ. Βέννετ κατὰ τὴν δραστηριότητα οὐ μόνον τοὺς συναδέλφους του ἐφημεριδογράφους, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν κυβέρνησιν. Στίφη ὁλόκληρα ἀνταποκριτῶν, πληρωνομένων ὑπ' αὐτοῦ, εἰσέδυσαν εἰς τὰς νοτείους ἐπαρχίας, ὅπου καὶ ἐνεκατέστησαν· ἄλλοι πάλιν ὑπάλληλοί του παρηκολούθουν τοὺς στρατοὺς τῶν Βορείων, καὶ τέλος εἰς πᾶν στρατιωτικὸν σῶμα ἦτον προσκεκολλημένος εἷς εἰδικὸς ἀνταποκριτής του. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ κ. Βέννετ, πιστὴ γινόμενος ἠχὼ τῆς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ κρατούσης γνώμης, ἔκλινεν ὑπὲρ τῶν Νοτείων. Ἀφοῦ ὅμως ἤρχισαν αἱ ἐχθροπραξίαι, περὶ οὐδενὸς ἄλλου ἐφρόντιζε πλέον, ἢ πῶς νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας του ὅσον οἷόν τε ἀκριβεστέρας πληροφορίας, ὅσον οἷόν τε νεωτέρας εἰδήσεις. Ἵδρυσεν ἐν τοῖς γραφείοις τῆς ἐφημερίδος του εἰδικὸν τμῆμα ἐπιφορτισμένον νὰ συλλέγῃ πᾶν ἐνδιαφέρον συμβὰν ἐξηγμένον ἐκ τῶν ἐφημερίδων τῶν Νοτείων, τὰς ἰδιαιτέρας ἐπιστολάς, τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα, τὰς μυστικὰς ἐκθέσεις, διέθεσε δὲ διὰ τὰς ἐργασίας ταύτας ποσὸν ἐκ δύο καὶ ἡμισυ ἑκατομμυρίων φράγκων. Δύο ἡμέρας μετὰ τὴν μάχην τοῦ Βουλς-ρούν ὁ *Κῆρυξ* ἐδημοσίευσε κατάλογον τῶν κατ' αὐτὴν φονευθέντων καὶ πληγωθέντων, τοῦ ὁποίου ἡ ἀκρίβεια ἦν τοσαύτη, ὥστε ἐγεννήθη ἡ ὑποψία, ὅτι ἡ ἐφημερὶς συνεννοεῖτο μετὰ τῶν ἀνταρτῶν, πάντες δὲ ἠρώτων μετὰ δυσπιστίας πῶς καὶ διὰ τίνων μέσων ὁ *Κῆρυξ* ἠδύνατο νὰ φέρῃ εἰς γνῶσιν τοῦ κοινοῦ ὅ,τι καὶ αὐτὸ τὸ ὑπουργεῖον τοῦ πολέμου ἠγνόει ἀκόμη· ὅθεν σφοδρότατα προσβληθεὶς ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων ὁ κ. Βέννετ, προεκάλεσεν ὁ ἴδιος τὸν διορισμὸν ἀνακριτικῆς ἐπιτροπῆς, ἥτις ἠρεύνησε τὰ γραφεῖά του, ὑπ' ὄψιν δὲ αὐτῆς ὑπέβαλε τότε ὅλας τὰς ἐπιστολὰς, ὅλας τὰς ἐφημερίδας, ὅλας τὰς πληροφορίας, τὰς ὁποίας τῷ εἶχον διαβιβάσει οἱ πολυάριθμοι αὐτοῦ ἀνταποκριταί.

Ἐξήγησεν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν αὐτὴν τὴν ἀπέραντον ἐργασίαν τῆς καταρτίσεως τῶν καταλόγων, εἰς ἣν νυχθημερὸν εἰργάζοντο πλεῖστοι ὑπάλληλοι, οὕτω δὲ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἀπεσύρθη πλήρης θαυμασμοῦ ἐπὶ τῷ τοιούτῳ ἔργῳ καὶ ἐντελῶς πεπεισμένη περί τε τῆς ἀξιοπιστίας τῶν ἐγγράφων ἐξ ὧν ἤντλησε τὰς εἰδήσεις του ὁ *Κῆρυξ*, καθὼς καὶ περὶ τοῦ ἐντίμου τρόπου καθ' ὃν ταῦτα ἀπεκτήθησαν· ὁ δὲ τότε ὑπουργὸς τοῦ πολέμου κ. Στάντων ἀπηύθυνεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν κ. Βέννετ, ἥτις ἐξήλειψε πλέον πᾶσαν ὑποψίαν. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ αὐτὴ ἡ κυβέρνησις ἀποδίδει πλήρη δικαιοσύνην εἰς τὸν ἐκδότην, καὶ συγχαίρεται αὐτῷ διὰ τὰς πατριωτικὰς ἐνεργείας του.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ἡ κυκλοφορία τοῦ *Κήρυκος* ὑπερεδιπλασιάσθη. Αἱ στῆλαί του ἔβριθον εἰδοποιήσεων, κατήντησε δὲ νὰ ἦναι τὸ μεσάζον ὄργανον μεταξὺ τῶν Βορείων καὶ τῶν Νοτείων, καὶ ἂν ὄχι τὸ μόνον, τοὐλάχιστον τὸ ἀσφαλέστερον μέσον συνεννοήσεως δι' οἰκογενείας κεχωρισμένας ἀπ' ἀλλήλων καὶ τεταγμένας ὑπὸ ἐχθρικὰς σημαίας.

Τῷ 1866 ὁ κ. Βέννετ προσέλαβεν ὡς συνε-

ταῖρον τὸν υἱόν του, οὗ τινος αἱ ἀπαρχαὶ ἐν τῷ νέῳ σταδίῳ ὑπῆρξαν ἐπίσης δαιμόνιοι. Δύο ὥρας μετὰ τὴν μάχην τῆς Σαδόβας ὁ *Κῆρυξ* ἐδημοσίευσεν ἔκθεσιν περὶ αὐτῆς, ὁ δὲ κ. Βέννετ υἱὸς ὀλίγας ἡμέρας βραδύτερον ἐλάμβανε διὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ του τὸ κείμενον τοῦ λόγου τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας, ἀναγγέλλοντος τὴν εἰρήνην μετὰ τῆς Αὐστρίας. Ὁ ὑπάλληλος τοῦ τηλεγραφικοῦ γραφείου τοῦ Βερολίνου, πρὸς ὃν ἀπηυθύνθη ὁ ἐν λόγῳ ἀνταποκριτής, ἠτένιζεν ἠλιθίως τὸν κύριον αὐτὸν ὅστις τῷ ἐνεχείριζε τὸν λόγον τοῦ αὐτοκράτορος μετὰ τῆς παραγγελίας νὰ τὸν διαβιβάσῃ τηλεγραφικῶς. «Ἀλλὰ κύριε», τῷ εἶπε, «δὲν πιστεύω νὰ ὁμιλῆτε σπουδάζοντες· ἡ ἐπιθυμία σας αὕτη θὰ σᾶς κοστίσῃ ἓν φοβερὸν ποσόν, πρέπει δὲ νὰ μετρήσω τὰς λέξεις, διὰ νὰ σᾶς εἰπῶ τί θὰ κοστίσῃ· θὰ χρειασθῇ νὰ ἐργασθῶ ἐπὶ ὥρας.»—«Δὲν βλάπτει», ἀπήντησεν ὁ ἀνταποκριτής, «τηλεγραφήσατε ἀμέσως καὶ κατόπιν λογαριαζόμεθα»· ἐνταῦτῷ δὲ κατέθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης πεντήκοντα χιλιάδας φράγκα. Ὁ ὑπάλληλος ὑπήκουσεν, ἀφοῦ δὲ ἐλογαριάσθησαν, ἐκόστισεν ἡ τηλεγραφικὴ αὐτὴ εἴδησις τριάκοντα πέντε χιλιάδας φράγκα!

Τῷ 1868 ὁ *Κῆρυξ* ἐτόλμησε νὰ συναγωνισθῇ πρὸς τὸν *Χρόνον* τοῦ Λονδίνου. Ἀπέστειλεν εἰς Ἀβυσσινίαν τὸν κ. Στάνλεϋ,[1] αὐτὸν ἐκεῖνον ὅστις ἐδοξάσθη ἐν τῇ ἀναζητήσει τοῦ Λίβιγκστων, ὡς ἀνταποκριτήν του καὶ ἐν τῇ συνοδίᾳ τοῦ στρατηγοῦ Ναπιὲρ, τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἀγγλικῆς ἐκείνης ἐκστρατείας. Διὰ τοῦ Κ. Στάνλεϋ ἐγνώσθησαν τὸ πρῶτον ἐν Ἀγγλίᾳ αἱ ἐπιτυχίαι τοῦ στρατοῦ της, ὁ δὲ *Χρόνος* τοῦ Λονδίνου, μεταφέρων εἰς τὰς στήλας του τὴν ὑπ' αὐτοῦ διαβιβασθεῖσαν τηλεγραφικὴν εἴδησιν, ὡμολόγησεν ἑαυτὸν ἡττημένον ἐν τῷ πρωτοφανεῖ αὐτῷ ἀγῶνι, καὶ ἀνεγνώρισεν εὐσυνειδήτως, ὅτι ὁ ταχυδρόμος, ὁ ἀποσταλεὶς ὑπὸ τοῦ ἀνταποκριτοῦ τοῦ *Κήρυκος τῆς Νέας Ὑόρκης*, εἶχε προλάβει τὸν ἰδικόν του κατά τινας ὥρας.[2]

Ὁ ἱδρυτὴς τοῦ *Κήρυκος*, Ἰάκωβος Γόρδων Βέννετ, ἀπεβίωσε τὴν 1ην ἰουνίου 1872, καταλιπὼν εἰς τὸν υἱόν του περιουσίαν ἐκ πεντήκοντα πέντε ἑκατομμυρίων φράγκων, καὶ ἐφημερίδα εὐδοκιμήσασαν ὅσον εἶναι δυνατὸν νὰ εὐδοκιμήσῃ ἐφημερὶς, καὶ ὅσον οὐδεμία σχεδὸν ἄλλη κατώρθωσε τοῦτο· διὰ τοῦτο ὅμως καὶ ὁ κ. Βέννετ θὰ μείνῃ εἰς τὰ χρονικὰ τῆς ἀμερικανικῆς ἐφημεριδογραφίας ὡς ὁ τύπος τοῦ τελείου ἐφημεριδογράφου· διὸ καὶ ἔλεγον περὶ αὐτοῦ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ὅτι ἦτο ἡ ἐνσάρκωσις τῆς ἐφημεριδογραφίας. Τῷ ὄντι εἷς ἐκ τῶν πρώτων κατενόησε τὴν ἄπειρον ἀνάπτυξιν, ἣν ἠδύνατο καὶ ὤφειλε νὰ λάβῃ ὁ τύπος ἐν χώρᾳ, ὅπου σχεδὸν οὐδὲν ἄλλο ἀναγινώσκεται ἢ αἱ ἐφημερίδες.[1] Ὀρθῶς ὑπελόγισε τὰς ὠφελείας τὰς ὁποίας ἠδύνατό τις νὰ ἀντλήσῃ ἐκ τῶν μετὰ νοημοσύνης ὀργανιζομένων εἰδοποιήσεων. Ἀπηλλαγμένος πάσης οἱασδήποτε ὑποχρεώσεως, ἀδιάφορος πρὸς ὅλα τὰ πολιτικὰ κόμματα, τὰ ἀμφισβητοῦντα ἀλλήλοις τὴν ἐξουσίαν, δὲν ἐπεζήτησε νὰ ἀνυψωθῇ δι' οὐδενὸς ἐξ αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ τοῦτο καὶ οὐδὲ κατέπεσε ποτὲ μετ' αὐτοῦ. Ἡ φιλοδοξία τοῦ Κ. Βέννετ ὑπῆρξεν οὐχὶ νὰ διευθύνῃ, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ παρακολουθῇ τὴν κοινὴν γνώμην.

1. Δαπάναις τοῦ Κ ή ρ υ κ ο ς τῆς Ν. Ὑ ό ρ κ η ς καὶ τοῦ Ἡ μ ε ρ η σ ί ο υ Τ η λ ε γ ρ ά φ ο υ τοῦ Λονδίνου, ὁ Στάνλεϋ ἐπεχείρησε πρὸ ἑνὸς ἔτους νέαν ἐπιστημονικὴν περιήγησιν εἰς τὴν μέσην Ἀφρικήν.

2. Ἐν ταῖς στήλαις τοῦ Κ ή ρ υ κ ο ς ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ἡ ἀφήγησις τῆς ἐκ τῆς Καληδονίας δραπετεύσεως τοῦ Ῥοσσεφὼρ, ἀγορασθεῖσα ἀντὶ 100,000 φράγκων. Ἐν ταῖς στήλαις τοῦ Κ ή ρ υ κ ο ς ἐδημοσίευσε τὸ πρῶτον ὁ Βαζαὶν τὴν δραματικὴν ἀφήγησιν τῆς ἐκ τῆς νήσου Ἁγίας Μαργαρίτας φυγῆς· κάπου δὲ ἀνέγνωμεν ὅτι ὁ ἐν Βερολίνῳ ἀνταποκριτὴς τοῦ Κ ή ρ υ κ ο ς προσέφερε 250,000 φράγκων, ὅπως κατορθώσῃ νὰ λάβῃ πρὸ τῆς δίκης ἀντίγραφον τοῦ κατὰ τοῦ Ἄρνιμ κατηγορητηρίου μετὰ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΣΙΜΩΝΙΑ;

Σιμωνία ἢ ὀρθότερον χριστεμπορία κατὰ τοὺς κανόνας λέγεται τὸ ἔγκλημα τῆς διὰ χρημάτων ἀγορᾶς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωμάτων, ἔλαβε δὲ τὸ ἔγκλημα τοῦτο τὸ ὄνομα *Σιμωνία* ἀπό τινος Σίμωνος, ὅστις ζῶν ἐπὶ τῶν χρόνων τῶν Ἀποστόλων, ἐζήτησε, χρήματα προσφέρων, νὰ λάβῃ παρ' αὐτῶν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν, ἵνα δύναται ἔπειτα νὰ μεταδίδῃ καὶ αὐτὸς ταύτην πάλιν ἐπὶ χρήμασι, ὡς καπηλείαν τὸ πρᾶγμα ἐκδεχόμενος. Ἰδοὺ τί λέγουσιν αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων περὶ τοῦ Σίμωνος τούτου· «Θεασάμενος ὁ Σίμων, ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν αὐτοῖς (τοῖς Ἀποστόλοις) χρήματα, λέγων· δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον. Πέτρος δ' εἶπε πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. Οὐκ ἔστι σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ» (ή, 18.) Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες, οἱ περὶ τοῦ ἐγκλήματος τούτου πραγματευόμενοι, εἶναι σαφεῖς. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ ΚΘ' ἀποστ. κανών· «Εἴ τις ἐπίσκοπος διὰ χρημάτων τῆς ἀξίας ταύτης ἐγκρατὴς γένοιτο ἢ πρεσβύτερος ἢ διάκονος, καθαιρέσθω καὶ αὐτὸς καὶ ὁ χειροτονήσας, καὶ ἐκκοπτέσθω παντάπασι τῆς κοινωνίας, ὡς Σίμων ὁ μάγος ὑπὸ τοῦ Πέτρου.» Καὶ δὲν δύναται νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι τὸ ἔγκλημα τῆς σιμωνίας ὑπάρχει μόνον, ὅταν ὁ λαβὼν τὰ χρήματα ἦναι αὐτὸς ὁ χειροτονήσας ἐπίσκοπος, οὐχὶ δὲ κοσμικοὶ ἄρχοντες ἢ ἄλλα ἐν γένει πρόσωπα. Διότι *πρῶτον* τὸ πρᾶγμα κατ' οὐσίαν εἶναι τὸ αὐτό, εἴτε λαϊκὸς εἶναι ὁ τὰ χρήματα λαβὼν, εἴτε ὁ χειροτονήσας ἐπίσκοπος· διότι ἐὰν ὅπως δήποτε ἐγένετο χρῆσις χρημάτων, ἵνα τις ἐπιτύχῃ τὴν χειροτονίαν, ἡ χειροτονία αὕτη ἠγοράσθη διὰ χρημάτων. Τοῦτο δὲ εἶναι ἡ οὐσία τῆς σιμωνίας. *Δεύτερον* οἱ κανόνες, καθὼς ὁ ἄνω μνημονευθεὶς ἀποστολικὸς, δὲν λέγουσιν ὡρισμένως, ὅτι τὰ χρήματα πρέπει νὰ ἐδόθησαν τῷ χειροτονήσαντι ἐπισκόπῳ, ἀλλ' ἁπλῶς, «εἴ τις ἐπίσκοπος διὰ χρημάτων τῆς ἀξίας ταύτης ἐγκρατὴς γένοιτο.» *Τρίτον* οἱ ἐκκλησιαστικοὶ κανόνες ῥητῶς κηρύττουσιν ἄξιον καθαιρέσεως καὶ ἀφορισμοῦ πάντα ἐπίσκοπον καταλαβόντα τὸ ἐπισκοπικὸν ἀξίωμα διὰ τῆς εὐνοίας τῶν κοσμικῶν ἀρχόντων. Οὕτως ὁ Λ' ἀποστ. κανὼν λέγει· «Εἴ τις ἐπίσκοπος, κοσμικοῖς ἄρχουσι χρησάμενος, δι' αὐτῶν ἐγκρατὴς ἐκκλησίας γένοιτο, καθαιρέσθω καὶ ἀφοριζέσθω.» Τὰ αὐτὰ δὲ θεσπίζουσι καὶ ὁ Β' τῆς Δ' οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὁ ΚΒ' τῆς ΣΤ' καὶ ὁ Ε' τῆς Ζ'. *Τέταρτον*. Πατριαρχικαὶ ἐπιστολαὶ καὶ βασιλικοὶ νόμοι τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κανόνας ἀναπτύσσοντες καὶ ἐξηγοῦντες παραδέχονται, ὅτι ἡ σιμωνία ἢ τὸ ἔγκλημα τῆς διὰ χρημάτων ἀγορᾶς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωμάτων ὑφίσταται, καὶ ὅταν κοσμικοὶ ἄρχοντες ὑπῆρξαν οἱ λαβόντες τὰ χρήματα. Οὕτως ὁ πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Γεννάδιος, ἐν τῇ κανονικῇ αὐτοῦ ἐπιστολῇ πρὸς ἅπαντας τοὺς ὁσιωτάτους μητροπολίτας καὶ πρὸς τὸν πάπαν Ῥώμης, λέγει, ὅτι πᾶσα ἐν γένει χειροτονία τοῖς χρήμασι γενομένη, «εἴτε κληρικὸς, εἴτε λαϊκὸς» ἦναι ὁ λαβὼν τὰ χρήματα, πρέπει νὰ ἀποκηρύττεται (Πηδάλ. Νικοδ., ἔκδ. Ἀθηνῶν, 1841, σελ. 416.) Καὶ ὁ Ἰουστινιανὸς ἐν ταῖς Διατάξεσιν αὐτοῦ (Ἰουστιν. διάτ. ς', κεφ. ά, § 9) λέγει, ὅτι πρέπει νὰ καθαιρῆται ὁ κληρικὸς ὁ διὰ χρημάτων γινόμενος, καὶ ἐὰν λαϊκὸς ἦτο ὁ λαβὼν τὰ χρήματα· «καὶ εἴ τις τῶν ἔξωθεν καὶ οὐκ εἰς κλῆρον τελῶν ὁ τὸ χρυσίον ἢ τὸ πρᾶγμα διὰ προστασίαν τὴν ἐπὶ χειροτονίᾳ λαβών.» Κατὰ ταῦτα θὰ ἦτο οἰκτρὸν σόφισμα, διαστροφὴ φανερὰ τοῦ τε πνεύματος καὶ τοῦ γράμματος τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅτι σιμωνία ὑφίσταται μόνον, ὅταν ὁ χειροτονήσας ὑπῆρξεν ὁ λαβὼν τὰ χρήματα. Οἱ κανόνες κηρύττουσιν, ὅτι τὸ ἔγκλημα ὑφίσταται καὶ ὅταν λαϊκοὶ ἦσαν οἱ λαβόντες τὰ χρήματα «διὰ τὴν προστασίαν τὴν ἐπὶ χειροτονίᾳ.» Ἡ σιμωνία εἶναι φοβερὸν καὶ ἐπιβλαβέστατον ἔγκλημα· εἶναι φοβερόν, διότι δεικνύει ἄκραν ἀσέβειαν πρὸς τὸν Θεὸν, τοῦ ὁποίου λειτουργὸς θέλει νὰ γίνῃ ὁ σιμωνιακὸς, οὐχὶ ἐν συντριβῇ καρδίας ἐπικαλούμενος τὴν θείαν ἀντίληψιν καὶ χάριν διὰ τῶν ὀργάνων τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ θρασυνόμενος καὶ νομίζων ὅτι δύναται νὰ ἀγοράσῃ τὸ ἐκκλησιαστικὸν λειτούργημα διὰ χρημάτων ὡς ἐμπόρευμα· εἶναι δὲ καὶ ἐπιβλαβέστατον ἔγκλημα, διότι εἰσάγει τὴν τελείαν διαφθορὰν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἐκφαυλίζον καθ' ὁλοκληρίαν τὸν κλῆρον. Ὅταν ἦναι γνωστὸν, ὅτι οὐχὶ παιδεία ἐκκλησιαστικὴ καὶ χρηστότης βίου προάγουσιν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀξιώματα, ἀλλὰ τὰ χρήματα καὶ ἐν γένει τὰ ἀθέμιτα μέσα, οἱ μὲν χρηστότεροι τῶν κληρικῶν θὰ ἀποθαρρυνθῶσιν, ὁ ζῆλος αὐτῶν θὰ ψυχρανθῇ, καὶ θὰ ἵστανται μακρὰν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀξιωμάτων, οἱ δὲ φαυλότεροι καὶ θρασύτεροι θὰ ἦναι οἱ μέλλοντες νὰ κυβερνῶσι τὴν ἐκκλησίαν, δηλ. τὸ θεῖον τοῦτο καθίδρυμα, τοῦ ὁποίου ὕψιστος σκοπὸς εἶναι ἡ προαγωγὴ καὶ διατήρησις παρὰ τῷ λαῷ τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀρετῆς. Ἡ σιμωνία πρέπει νὰ πατάσσηται ὡς ἡ φοβερωτέρα λύμη τῆς ἐκκλησίας.

* * *

1 Ἐν Ἀμερικῇ ἐκδίδονται ὑπὲρ τὰς 6,000 ἐφημερίδες· ὁ ἐν Παρισίοις ἀνταποκριτὴς τοῦ Κ ή ρ. τ ῆ ς Ν. Ὑ ό ρ κ η ς κατώρθωσεν ἐσχάτως νὰ συγκεντρώσῃ τὸ καταπληκτικὸν τοῦτο ποσὸν τῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν ἐν τῷ γραφείῳ του (ἐν Παρισίοις), καὶ ν' ἀποτελέσῃ οὕτω συλλογὴν περίεργον καὶ πρωτότυπον, κινήσασαν τὸν θαυμασμὸν τῶν ἰδόντων αὐτήν.

ΠΕΡΙ ΘΕΡΜΟΜΕΤΡΟΥ

Πάντα τὰ σώματα τῆς φύσεως μᾶς φαίνονται μᾶλλον ἢ ἧττον ψυχρὰ ἢ θερμὰ, ὅταν τὰ ψαύσωμεν διὰ τῆς χειρός μας. Τοῦτο ὅμως προέρχεται μᾶλλον ἀπὸ ἰδιαιτέραν τινὰ διάθεσιν τῶν ὀργάνων μας, διότι ὡς ἡ καθημερινὴ πεῖρα μᾶς δεικνύει τὸ αὐτὸ μέρος μᾶς φαίνεται ψυχρὸν μὲν, ὅταν ἐρχώμεθα ἀπὸ θερμότερον, καὶ τἀνάπαλιν.

Εἰσερχόμενοι π. χ. εἰς τὸ πρῶτον δωμάτιον λουτροῦ, αἰσθανόμεθα ζέστην. Τὸ αὐτὸ δὲ δωμάτιον εὑρίσκομεν πολὺ ψυχρὸν, ἐξερχόμενοι τῶν θερμοτέρων τοῦ λουτροῦ δωματίων.

Ἐκ τούτου καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων παραδειγμάτων ἕπεται, ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ἀσφαλῶς διὰ τῆς ἁφῆς μας, ἂν ἓν σῶμα ἢ ἓν μέσον ἦναι θερμότερον ἄλλου καὶ κατὰ πόσον εἶναι θερμότερον, διότι σπουδαίως ἠθέλομεν ἀπατηθῆ. Προσφεύγομεν ὅθεν εἰς ἓν φαινόμενον γενικὸν καὶ σταθερὸν, τοῦ ὁποίου νὰ δυνάμεθα εὐκόλως νὰ παρατηρήσωμεν καὶ καταμετρήσωμεν τὰς μεταβολὰς, καὶ τὸ ὁποῖον ἀμέσως ἐκφωνοῦμεν·

«Πάντα τὰ σώματα, ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξαιρέσεων, θερμαινόμενα διαστέλλονται, ἐξογκοῦνται, ἐπιμηκύνονται, τοὐναντίον ἀποψυχόμενα συστέλλονται.» Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἀκολουθοῦ-

σιν οὐ μόνον τὰ ἀέρια, π. χ. ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ, ἀλλὰ καὶ τὰ ῥευστὰ, π. χ. τὸ ὕδωρ, ὁ ὑδράργυρος, καθὼς καὶ τὰ στερεὰ σώματα, π. χ. ὁ σίδηρος. Πλεῖστα πειράματα ἀποδεικνύουσι τὴν ἀλήθειαν τοῦ φαινομένου τούτου. Πληρώσατε σφαῖραν ὑέλινον μὲ ἀέρα ἢ ὕδωρ καὶ θερμάνατε αὐτὴν μετὰ προσοχῆς, θέλει διαῤῥαγῆ, διότι ὁ ἀὴρ ἢ τὸ ὕδωρ ἐξογκοῦται. Οἱ ἁμαξοπηγοὶ, διὰ νὰ περιζώσωσιν στερεῶς τὸν ἐκ ξύλου τροχὸν ἁμάξης διὰ σιδηρᾶς στεφάνης, κατασκευάζουσι ταύτην ὀλίγον τι μικροτέραν τοῦ τροχοῦ, εἶτα θερμαίνουσιν αὐτήν. Ἡ σιδηρᾶ στεφάνη θερμαινομένη ἐπιμηκύνεται ἢ μᾶλλον μεγεθύνεται καὶ εὐκόλως περιβάλλει τὸν τροχὸν, ἀποψυχθεῖσα δὲ συστέλλεται καὶ περισφίγγει ἰσχυρότατα αὐτόν.

Διὰ νὰ ἐκπωματίσωμεν ὑέλινον φιάλην, ἔχουσαν ὑέλινον πῶμα ἰσχυρῶς προσηρμοσμένον, ἀρκεῖ νὰ θερμάνωμεν ὀλίγον εἰς φλόγα λυχνίας τὸν λαιμὸν τῆς φιάλης. Οὗτος θερμαινόμενος διαστέλλεται, ἀφήνων ἐλευθέραν δίοδον εἰς τὸ πῶμα.

Ῥάβδος σιδηρᾶ θερμαινομένη ἐπιμηκύνεται, διὰ τοῦτο δὲ μεταξὺ δύο διαδοχικῶν ῥάβδων τοῦ σιδηροδρόμου ἀφήνουσι μικρὸν διάστημα. Ἂν δὲ ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ Ἀθηνῶν μέχρι Πειραιῶς ὑπῆρχε μία συνεχὴς ῥάβδος, αὕτη ἀπὸ ἡμέρας παγερᾶς τοῦ χειμῶνος μέχρις ἡμέρας θερινῆς λίαν θερμῆς θὰ ἐπιμηκύνετο τρία περίπου γαλλικὰ μέτρα.

Δυνάμεθα ὅθεν παρατηροῦντες καὶ καταμετροῦντες τὴν αὔξησιν ἢ ἐλάττωσιν τοῦ ὄγκου σώματός τινος, ὅταν τὸ βάρος του ἦναι σταθερὸν, νὰ κρίνωμεν ἂν τὸ σῶμα τοῦτο θερμαίνεται ἢ ἀποψύχεται. Λέγομεν ὅτι ἡ θερμοκρασία ἑνὸς σώματος ὑψοῦται, ὅταν τὸ σῶμα τοῦτο θερμαίνηται καὶ ἑπομένως ὅταν ἐξογκοῦται· τοὐναντίον ὅταν συστέλληται, ἡ θερμοκρασία τοῦ σώματος κατέρχεται. Ὅταν δὲ τὸ σῶμα δὲν ἀλλάσσῃ ὄγκον, λέγομεν ὅτι ἡ θερμοκρασία του εἶναι σταθερά.

Τὸ θερμόμετρον εἶναι ὄργανον δι' οὗ μετροῦμεν ἢ προσδιορίζομεν τὰς μεταβολὰς τῆς ἰδίας τοῦ ὀργάνου θερμοκρασίας, μᾶλλον δὲ ἢ ἧττον ἀκριβῶς καὶ τὴν θερμοκρασίαν τῶν σωμάτων, ἅτινα περιβάλλουσι τὸ θερμόμετρον. Σημειωτέον δὲ ὅτι διὰ τοῦ θερμομέτρου δὲν μετροῦμεν τὴν ἀπόλυτον ποσότητα τοῦ θερμαντικοῦ τὴν περιεχομένην ἐν τοῖς σώμασιν, ἀλλ' ἐκ τῆς μείζονος θερμοκρασίας τὴν ὁποίαν δεικνύει τὸ θερμόμετρον συμπεραίνομεν τὴν μείζονα ἐνέργειαν τοῦ θερμαντικοῦ τοῦ ἔξωθεν ἐρχομένου καὶ ἐπ' αὐτοῦ προσπίπτοντος. Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο διακρίνεται γινόμενον ἐπὶ ὡρισμένης ποσότητος ὑδραργύρου, ἐγκεκλεισμένης ἔν τινι δοχείῳ.

Τὸ ὑδραργυρικὸν θερμόμετρον κατασκευάζεται ἐξ ἑνὸς ὑελίνου σωλῆνος μικροτάτης ἐσωτερικῆς διαμέτρου, ἤτοι τριχοειδοῦς. Ὁ σωλὴν οὗτος φέρει εἰς τὸ κάτω μέρος ἢ μικρὰν σφαῖραν ἢ κύλινδρον, τὸ δὲ ἄνω ἄκρον εἶναι κεκλεισμένων ἀεροστεγανῶς. Τὸ μικρὸν δοχεῖον καὶ μέρος τοῦ σωλῆνος ἐγκλείουσιν ὑδράργυρον ἐντελῶς καθαρὸν, τὸ δὲ λοιπὸν μέρος τοῦ σωλῆνος εἶναι ἐντελῶς κενὸν ἀέρος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ χωρητικότης τοῦ τριχοειδοῦς σωλῆνος εἶναι ἐλάχιστον κλάσμα τῆς χωρητικότητος τῆς σφαίρας, ἡ ἐλαχίστη ἐξόγκωσις τοῦ ἐν τῇ σφαίρᾳ ὑδραργύρου θέλει ἐπαισθητῶς ἀνυψώσει τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὑδραργύρου ἐν τῷ σωλῆνι.

Διὰ νὰ προσδιορίσωμεν τὰς μεταβολὰς ταύτας, σημειοῦμεν ἐπὶ τοῦ σωλῆνος τοῦ θερμομέτρου δύο σημεῖα ἀνταποκρινόμενα εἰς δύο θερμοκρασίας ἀνίσους μὲν, ἀλλὰ σταθερὰς καὶ ἀμεταβλήτους, τὸ δὲ μεταξὺ τῶν δύο τούτων σημείων διάστημα διαιροῦμεν εἰς ἀρκετὰ ἴσα μέρη.

Τὸ πείραμα καταδεικνύει ὅτι ὁ διαλυόμενος πάγος, καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς τήξεως αὐτοῦ διατηρεῖ τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν, ἂν δὲ θέσωμεν τὸ θερμόμετρον ἐντὸς δοχείου τὸ ὁποῖον φέρει πάγον διαλυόμενον, ὁ ὑδράργυρος ἵσταται ἐντὸς τοῦ σωλῆνος εἰς σημεῖόν τι, τὸ ὁποῖον μένει σταθερὸν, ὅσον χρόνον καὶ ἂν ἀφήσωμεν αὐτὸ ἐντὸς τοῦ τηκομένου πάγου. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο σημειοῦμεν 0°, τὴν δὲ θερμοκρασίαν τοῦ διαλυομένου πάγου ἐκάλεσαν τοῦ μηδενός· διαφέρει ὅμως τῆς σημασίας τῆς ἀριθμητικῆς τοῦ μηδενὸς, διότι ἐνταῦθα δὲν φανερόνει παντελῆ ἔλλειψιν θερμαντικοῦ.

Διὰ νὰ σημειώσωμεν ἐπὶ τοῦ θερμομέτρου τὴν δευτέραν θερμοκρασίαν, ἥτις καλεῖται τοῦ ζέοντος ὕδατος, θέτομεν αὐτὸ ἐπὶ τῶν ἀτμῶν ζέοντος ὕδατος, διότι καὶ ἡ θερμοκρασία αὐτῶν εἶναι σταθερά. Ὅταν τὸ ὕδωρ ἀναβράζῃ, ὅσον πῦρ καὶ ἂν προσθέσητε ὑποκάτωθεν, ἡ θερμοκρασία τοῦ ὕδατος καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐκλυομένων ἀτμῶν δὲν θέλει ὑψωθῆ ποσῶς. Τοῦτο δὲ παρατηρεῖται διότι τὸ ἐπὶ τῶν ἀτμῶν θερμόμετρον ἢ μᾶλλον ὁ ἐντὸς τοῦ θερμομέτρου ὑδράργυρος ἀνυψοῦται μέχρις ὡρισμένου σημείου, ἅμα δὲ ἔλθῃ εἰς ἰσορροπίαν θερμοκρασίας μετὰ τῶν ἀτμῶν τοῦ ζέοντος ὕδατος, ἵσταται εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐφ' ὅσον χρόνον καὶ ἂν ἀφήσωμεν αὐτὸ ἐμβαπτισμένον ἐντὸς τῶν παραγομένων ἀτμῶν. Εἰς τὸ σταθερὸν τοῦτο σημεῖον ὁ μὲν Κέλσιος ἐσημείωσε 100, ὁ δὲ Ῥεωμύρος μόνον 80. Τὸ δὲ μεταξὺ διάστημα διηρέθη μηχανικῶς ὑπὸ μὲν τοῦ πρώτου εἰς 100 ἴσα μέρη, ὑπὸ δὲ τοῦ δευτέρου εἰς 80. Ἐξηκολούθησαν δὲ τὴν διαίρεσιν ταύτην ὑπεράνω τοῦ 80 ἢ 100 καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ 0°. Ὅπως διακρίνωσι δὲ τὰς ὑπεράνω τοῦ 0° θερμοκρασίας τῶν ὑποκάτω αὐτοῦ, γράφομεν πρὸ ἐκείνων μὲν τὸ σημεῖον +, πρὸ τούτων δὲ τὸ σημεῖον —.

Τὸ θερμόμετρον τοῦ Κελσίου ἐκλήθη καὶ ἑκατονταβάθμιον, εἶναι δὲ τὸ μᾶλλον ἐν χρήσει. Ἐπειδὴ δὲ τὸ αὐτὸ διάστημα διηρέθη ὑπὸ μὲν τοῦ Ῥεωμύρου εἰς 80 ἴσα μέρη, ὑπὸ δὲ τοῦ Κελσίου εἰς 100, ἕπεται ὅτι οἱ Ῥεωμυρικοὶ βαθμοὶ εἶναι μεγαλήτεροι τῶν Κελσιανῶν ἢ ἑκατονταδικῶν. Ἵνα τρέψωμεν δὲ βαθμοὺς Ῥεωμύρου εἰς Κελσιακοὺς, ἀρκεῖ νὰ προσθέσωμεν εἰς τὸν ἀριθμὸν, ὅστις ἐκφράζει τοὺς βαθμοὺς Ῥεωμύρου, τὸ $\frac{1}{4}$ αὐτοῦ. Οὕτω 28° Ῥεωμύρου ἰσοδυναμοῦσι πρὸς $28+\frac{28}{4}$ ἤτοι $28+7=35°$ Κελσίου.

Τοὐναντίον ἀφαιρέσατε τὸ ἓν πέμπτον θερμοκρασίας ἑκατονταβάθμου, θέλετε μετατρέψει ταύτην εἰς Ῥεωμύρου. Οὕτω 35° ἑκατονταδικοὶ ἰσοδυναμοῦσι πρὸς $35-\frac{35}{5}=28°$ Ῥεωμύρου.

Ὑπάρχει καὶ τρίτη κλίμαξ ἐν χρήσει ἐν Γερμανίᾳ, Ἀγγλίᾳ καὶ ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς, ἡ τοῦ Φαρεναΐτου. Οὗτος ἐσημείωσε 212 εἰς τὴν θερμοκρασίαν τοῦ ζέοντος ὕδατος, ὡς θερμοκρασίαν δὲ τοῦ μηδενὸς ἔλαβε θερμοκρασίαν κατωτέραν τῆς τοῦ διαλυομένου πάγου, προερχομενην ἐκ ψυχραντικοῦ τινος μίγματος, οὕτω δὲ ἡ θερμοκρασία τοῦ διαλυομένου πάγου ἀντιστοιχεῖ εἰς 32° Φαρεναΐτου.

Τὰ δι' ὑδραργύρου θερμόμετρα χρησιμεύουσι διὰ τὰς θερμοκρασίας τὰς κατωτέρας τῶν 360° ἑκατονταδικῶν, διότι εἰς τὴν θερμοκρασίαν ταύτην ὁ ὑδράργυρος βράζων μεταβάλλεται εἰς ἀτμοὺς καὶ διασπᾷ τὸ ὄργανον. Ὡσαύτως ἐπειδὴ ὁ ὑδράργυρος πήγνυται καὶ στερεοποιεῖται εἰς θερμοκρασίαν 40° ὑπὸ τὸ μηδενικὸν, μεταχειριζόμεθα τὸ θερμόμετρον τοῦτο μόνον μέχρι τῶν 35° ὑπὸ τὸ μηδενικόν. Διὰ νὰ προσδιορίσωμεν δὲ θερμοκρασίαν κατωτέραν τῶν 40° βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδενικὸν, μεταχειριζόμεθα τὸ θερμόμετρον τοῦ οἰνοπνεύματος, τὸ ὁποῖον καὶ εἰς τὰ μέγιστα ψύχη δὲν πήγνυται· διὰ θερμοκρασίας δὲ ὑψηλοτέρας τῶν 355° ἑκατονταδικῶν μεταχειριζόμεθα τὰ πυρόμετρα.

Τιμ. Α. Αργυροπουλος.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

17.—Διατί καλοῦμεν ὕλην πᾶν ὅ,τι ὑποπίπτει εἰς τὰς αἰσθήσεις μας, π. χ. ἕνα λίθον, ἓν δένδρον;

Διότι ἡ ὕλη ἔχει δύο οὐσιώδεις ἰδιότητας: τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ ἀδιαχώρητον, ἕνεκα δὲ τούτου ἀνθίσταται εἰς τὰς κινήσεις μας καὶ μᾶς ἀναγκάζει νὰ κατανοήσωμεν ὅτι καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ εἴμεθα ἀδιαχώρητοι καὶ συγκείμεθα ἀπὸ ὕλην. Λέγοντες δὲ ὅτι δύο σώματα εἶναι ἀδιαχώρητα, ἐννοοῦμεν ὅτι δὲν δύνανται συγχρόνως νὰ καταλάβωσιν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν χῶρον.

18.—Διατί ἐνῷ λέγομεν ὅτι τὰ σώματα τὰ ὑλικὰ εἶναι ἀδιαχώρητα, πολλάκις ἓν σῶμα φαίνεται εἰσχωροῦν εἰς ἄλλο, ὡς π. χ. ὅταν ἐμπήγωμεν ἕνα ἧλον (καρφὶ) ἐντὸς ξύλου;

Διότι ἓν σῶμα ὑλικὸν, π. χ. τὸ ξύλον, σύγκειται ἐκ μορίων μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχουσι κενὰ διαστήματα, πόροι καλούμενα, οἱ ὁποῖοι εἶναι διαχωρητοὶ, δύνανται δὲ φυσικῶς νὰ καταληφθῶσιν ἀπὸ ὕλην. Οὕτως, ὅταν ἐμπήγωμεν τὸν ἧλον ἐντὸς τοῦ ξύλου, ἀναγκάζομεν τινὰ μόρια τοῦ ξύλου νὰ καταλάβωσι τὸν κενὸν χῶρον τῶν πόρων, τὴν θέσιν δὲ τῶν ἐκτοπιζομένων τούτων μορίων καταλαμβάνει ὁ ἧλος.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΔΡΑΧΜΗΣ

Μίαν φορὰν ἦτο μία δραχμή. Μόλις ἐγεννήθη εἰς τὸ νομισματοκοπεῖον, κάτασπρη καὶ ὑαλιστὴ, ἐπήδησε καὶ ἐφώναξε: «Ζήτω! πηγαίνω νὰ ἰδῶ τὸν κόσμον!» Καὶ ἤρχισε τὰ ταξείδιά της.

Τὸ παιδίον τὴν ἔπαιζεν εἰς τὰ τρυφερὰ καὶ ζεστὰ χεράκια του, ὁ φιλάργυρος τὴν ἔσφιγγεν εἰς τὴν κρύαν του φοῦκταν, οἱ γέροντες τὴν ἐστρεφογύριζαν εἰς τὰ δάκτυλά των πρὶν τὴν ἀποχωρισθοῦν, καὶ οἱ νέοι τὴν ἄφιναν ἀπρόσεκτοι νὰ γλυστρᾷ καὶ νὰ τοὺς φεύγῃ.

Ἕνα ὁλόκληρον χρόνον ἔμεινεν ἡ δραχμὴ εἰς τὸν τόπον της, ἐκεῖ ὅπου ἐγεννήθη. Ἔπειτα ἐξεκίνησε νὰ ἰδῇ καὶ τὰ ἔξω μέρη. Ἕνας πατριώτης της, ὁ ὁποῖος ἔφευγε, τὴν ἐπῆρε κατὰ λάθος εἰς τὸ πουγγί του. Ὅταν τὴν εἶδεν ἀνακατωμένην μὲ τὰ ἄλλα ξένα νομίσματα τὰ ὁποῖα εἶχε πάρει, εἶπε:

— Νὰ καὶ μία ἰδική μας δραχμή. Ἂς ταξειδεύσῃ καὶ αὐτὴ μαζῆ μου, ἡ πτωχή! Καὶ καθὼς τὴν ἔῤῥιψε πάλιν εἰς τὸ πουγγί, ἡ δραχμὴ ἐτινάχθη καὶ ἐβρόντησεν ἀπὸ τὴν χαράν της. Καὶ ἔμενεν ἐκεῖ μὲ τοὺς ξένους συντρόφους της, οἱ ὁποῖοι ἐπήγαιναν καὶ ἤρχοντο καὶ ἤλλαζαν κάθε ἡμέραν. Ἀλλὰ ἡ δραχμὴ ἔμενε πάντοτε κρυμμένη ἐκεῖ μέσα.

Δι' ἀρκετὸν καιρὸν ἐταξείδευεν ἡ δραχμὴ, χωρὶς ὅμως νὰ καλογνωρίζῃ ποῦ εὑρίσκετο, ἂν καὶ τῆς ἔλεγαν τ' ἄλλα νομίσματα πότε ὅτι ἦσαν γαλλικὰ, καὶ ἄλλοτε ἰταλικά. Κάποτε τῆς ἔλεγαν ὅτι εὑρίσκονται εἰς τὴν δεῖνα πόλιν, ἄλλοτε ὅτι ἔφθασαν εἰς τὴν τάδε ἐπικράτειαν. Ἀλλὰ ἡ δραχμὴ δὲν ἐκαταλάμβανε καθαρὰ τί τρέχει, διότι δὲν ἔβλεπε καὶ τίποτε.

Μίαν ἡμέραν τὸ πουγγὶ ἔτυχε ν' ἀνοίξῃ, καὶ ἡ δραχμὴ ἐγλύστρησεν ἀμέσως πρὸς τὸ ἄνοιγμα καὶ ἔσκυψε νὰ ἰδῇ ἔξω. Τοῦτο ἦτο κακοήθειά της. Ἀλλὰ εἶχε περιέργειαν καὶ τὴν ἔπαθε, καθὼς συχνὰ τὴν παθαίνουν οἱ περίεργοι. Σκύπτουσα ἔπεσεν ἀπὸ τὸ πουγγὶ εἰς τὴν τσέπην. Τὴν νύκτα ὁ κύριός της ἔβαλε τὰ φορέματά του ἔξω ἀπὸ τὸ δωμάτιόν του διὰ νὰ τὰ καθαρίσῃ ὁ ὑπηρέτης, ἡ δὲ δραχμὴ ἔπεσεν ἐντροπιασμένη

εἰς τὸ πάτωμα χωρὶς κανεὶς νὰ τὴν ἀκούσῃ ἢ νὰ τὴν ἰδῇ.

Τὴν αὐγὴν ὁ ταξειδιώτης ἔβαλε τὰ φορέματά του καὶ ἀνεχώρησε δι' ἄλλα μέρη, ἡ δὲ δραχμὴ ἔμεινεν εἰς τὸ πάτωμα. Ἐπὶ τέλους τὴν εὗρεν ἕνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος τὴν ἔστειλε, μαζῆ μὲ ἄλλα τρία νομίσματα, νὰ πάρῃ τὸν ἀέρα της.

—Τί εὐχάριστον πρᾶγμα, ἔλεγεν ἡ δραχμὴ, νὰ βλέπῃ κανεὶς τὰν κόσμον, καὶ νὰ παρατηρῇ νέα πράγματα καὶ νέα πρόσωπα.

Ἀλλὰ ἀπὸ τότε ἤρχισαν τὰ παθήματά της. Ἰδοὺ πῶς διηγεῖτο ἡ ἰδία τὴν ἱστορίαν της·

— «Δὲν εἶναι καλὸν τὸ νόμισμα τοῦτο, δὲν τὸ θέλω.» Αἱ λέξεις αὐταὶ μὲ ἔσφαζαν, ἔλεγεν ἡ δραχμή. Ἤξευρα ὅτι ἤμουν δραχμὴ γνησία, καὶ ὅτι ἔκαμνα καλὸν ἤχον ὅταν μ' ἐβροντοῦσαν· βεβαίως ὅσοι δὲν μὲν ἤθελαν δὲν ἤξευραν τί τοὺς γίνεται, ἢ θὰ ὡμιλοῦσαν δι' ἄλλο νόμισμα. Καὶ ὅμως δι' ἐμένα ἦτο ὅπου ἔλεγαν: «Δὲν τὴν θέλω, δὲν εἶναι καλή.»

Κάποιος μ' ἐπῆρε κατὰ λάθος καὶ εἶπε: «Θὰ τὴν περάσω εἰς τὰ σκοτεινά!» Καὶ μὲ ἐπέρασε τὴν νύκτα εἰς ἄλλον, ὁ ὁποῖος τὴν ἡμέραν μὲ ὕβριζε: «Δὲν εἶναι καλή, ἔλεγε. Νὰ τὴν ξεφορτωθῶ μίαν ὥραν ἀρχήτερα.»

Ἦτο γενικὴ κατακραυγὴ ἐναντίον μου, καὶ ἔτρεμα εἰς τὰ δάκτυλα τὰ ὁποῖα μὲ ἐκρατοῦσαν ὁπότε ἐπρόκειτο νὰ περάσω διὰ νόμισμα τοῦ τόπου ὅπου εὑρισκόμην, ἡ πτωχή! Τί δυστυχία, ἔλεγα· τί μοῦ χρησιμεύει ἡ ἀξία μου, ὁ τίτλος μου, ἀφοῦ δὲν ἔχουν πέρασιν; Εἰς τὰ μάτια τοῦ κόσμου δὲν ἔχει κανεὶς εἰμὴ ὅσην ἀξίαν ὁ κόσμος τοῦ δίδει. Ἂν ἐγὼ ἡ ἀθώα αἰσθάνομαι καὶ ὑποφέρω τόσα μαρτύρια μόνον καὶ μόνον διότι δὲν μὲ θέλουν διὰ καλὴν, τί θὰ ὑποφέρῃ ὅποιος ἔχει τὴν συνείδησιν βαρεῖαν καὶ εἶναι τῷ ὄντι κακός!

Ὅταν μὲ ἔβγαζαν ἔξω, μοῦ ἔφερε φρίκην ἡ ἰδέα ὅτι θὰ μὲ κυττάζουν, διότι ἤξευρα ὅτι ἔμελλαν νὰ μὲ ἀπορρίψουν ὡσὰν νὰ ἤμην κακοῦργος ἢ ἀπατεών.

Μίαν φορὰν μὲ ἔδωκαν εἰς μίαν πτωχὴν γραῖαν διὰ ἡμεροκάματον. Ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσεν ἔπειτα νὰ μὲ ξεφορτωθῇ, διότι κανεὶς δὲν μὲ ἤθελε, καὶ ἡ γραῖα μὲ ἐσυχαίνετο. «Κάποιον πρέπει νὰ γελάσω, ἔλεγε. Θὰ τὴν δώσω εἰς τὸν ψωμᾶν· αὐτὸς ἔχει χρήματα καὶ δὲν θὰ τοῦ εἶναι μεγάλη ἡ ζημία. Ἔλα ὅμως ὁποῦ δὲν εἶναι σωστὸν, οὔτε δίκαιον!»

Κ' ἐγὼ ἀνεστέναζα. Θὰ βαρύνω, ἔλεγα, τὴν συνείδησιν αὐτῆς τῆς γυναικός. Μήπως ἐχάλασα πραγματικῶς τώρα εἰς τὰ γηράματά μου;

Ἡ γραῖα μὲ ὑπῆγεν εἰς τὸν ψωμᾶν· ἀλλὰ ὁ ψωμᾶς δὲν ἦτο ἀπ' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀπατῶνται εὔκολα. Μὲ ἐπέταξε καὶ δὲν ἔδωκε ψωμὶ εἰς τὴν γραῖαν· καὶ ἐγὼ ἐχολόσκανα, διότι ἐγινόμην αἰτία νὰ δυστυχοῦν ἄλλοι, ἐνῷ εἰς τὴν νεότητά μου ἤμην τόσον ὑπερήφανη διὰ τὴν ἀξίαν μου.

Ἡ γραῖα μὲ ἐπῆρε πάλιν, μὲ ἐκύτταξε μὲ καλωσύνην, καὶ εἶπε: Ὄχι, δὲν θὰ γελάσω κανένα ἐξ αἰτίας σου. Θὰ σὲ τρυπήσω διὰ νὰ φαίνεσαι ὅτι εἶσαι ψεύτικη. Καὶ ὅμως, ποῖος ἠξεύρει; ἴσως εἶναι τυχηρὸν νόμισμα. Θὰ τὸ τρυπήσω καὶ θὰ τοῦ περάσω ἓν σχοινάκι, καὶ θὰ τὸ κρεμάσω εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ γειτονοπούλου μου, διὰ νὰ τοῦ φέρῃ τύχην!

Καὶ μὲ ἐτρύπησε πραγματικῶς. Πῶς πονεῖ τὸ τρύπημα! Ἀλλὰ ὅταν ἦναι διὰ καλὸν σκοπὸν, ὑποφέρει κανεὶς πολλὰ πράγματα.

Μοῦ ἐπέρασεν ἓν σχοινάκι εἰς τὴν τρύπαν μου, καὶ μὲ ἐκρέμασεν εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ μικροῦ υἱοῦ τῆς γειτόνισσας, ὡσὰν νὰ ἤμην στολίδι καὶ ὄχι νόμισμα. Τὸ παιδάκι ἐχαμογέλασε καὶ μὲ ἐφίλησε, καὶ τὴν νύκτα ἐκοιμήθηκα ἐπάνω εἰς τὸν ζεστὸν λαιμόν του.

Τὴν αὐγὴν ἡ μάνα τοῦ παιδίου μὲ ἐπῆρεν εἰς τὰ δάκτυλά της καὶ μὲ ἐξέταζεν. Ἀμέσως ἐκατάλαβα ὅτι εἶχε κακοὺς σκοπούς. Τῷ ὄντι, ἐπῆρε τὸ ψαλίδι, ἔκοψε τὸ σχοινάκι, καὶ μὲ ἐπῆρε νὰ μὲ περάσῃ εἰς ἄλλα χέρια.

Διὰ ἕνα χρόνον καὶ μίαν ἡμέραν ἐγύριζα ἡ ἔρημη ἀπὸ χέρι εἰς χέρι, καὶ ἀπὸ ἐργαστῆρι εἰς ἐργαστῆρι, παντοῦ ὑβρισμένη, παντοῦ ἐντροπιασμένη. Κανεὶς δὲν μὲ ἤθελε. Κατήντησα νὰ πιστεύσω καὶ ἐγὼ ἡ ἰδία ὅτι δὲν ἀξίζω τίποτε.

Ἐπὶ τέλους μίαν ἡμέραν ἦλθεν ἕνας ταξειδιώτης, ἕνας ξένος, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν εὐγένειαν νὰ μὲ δεχθῇ ὡσὰν νὰ ἤμην ἀληθινὸν τοῦ τόπου νόμισμα. Ὅταν ὅμως ἠθέλησε καὶ αὐτὸς νὰ μὲ περάσῃ εἰς ἄλλον, τοῦ εἶπαν: «Δὲν τὸ θέλομεν· εἶναι ψεύτικον.»

— Μοῦ τὸ ἔδωκαν διὰ καλὸν, εἶπεν ὁ ξένος. Καὶ ἐκεῖ ὅπου μὲ ἔβλεπε μὲ προσοχὴν, ἤρχισε νὰ χαμογελᾷ, καὶ εἶδα εἰς τὸ πρόσωπόν του μίαν ἔκφρασιν, τὴν ὁποίαν εἰς ἄλλο πρόσωπον δὲν εἶχα ἰδεῖ ποτέ μου.

— Καλὲ, τί εἶναι τοῦτο; εἶπε· εἶναι δραχμὴ τοῦ τόπου μου αὐτὴ, καλὴ καὶ γνησία! Καὶ τὴν ἐτρύπησαν τὴν πτωχὴν καὶ τὴν καταφρονοῦν! Τί σύμπτωσις! Θὰ τὴν κρατήσω, νὰ ἐπιστρέψωμεν μαζῆ εἰς τὴν πατρίδα.

Ἐσκίρτησα ἀπὸ τὴν χαράν μου, ὅταν μὲ εἶπε καλὴν καὶ γνησίαν, καὶ ὑπεσχέθη νὰ μὲ πάρῃ εἰς τὸν τόπον μου, ὅπου θὰ μὲ γνωρίζουν καὶ θὰ μὲ καλοδέχωνται.

Μὲ ἐτύλιξεν εἰς παστρικὸν χαρτὶ, διὰ νὰ μὴν ἀνακατωθῶ μὲ τὰ ἄλλα νομίσματα, καὶ παραπέσω πάλιν εἰς τὰ ξένα. Καὶ ὅταν ὁ ξένος εὑρίσκετο μὲ ἄλλους συντοπίτας του, μὲ ἔβγαζεν ἀπὸ τὸ χαρτὶ, καὶ ἐγύριζα ἀπὸ χέρι εἰς χέρι, καὶ ἤκουα λόγια γλυκὰ καὶ φιλικά.

Τέλος πάντων ἐπέστρεψα εἰς τὴν πατρίδα μου, καὶ τὰ βάσανά μου ἐτελείωσαν. Ἤρχισα πάλιν νὰ χαίρωμαι, διότι κανεὶς δὲν μὲ ὕβριζε. Μολονότι εἶχα τὴν τρύπαν, ὅλοι μὲ εἶχαν διὰ καλὴν δραχμήν.

Ὅσον καὶ ἂν καταφρονηθῇ κανεὶς, θὰ ἔλθῃ ἡμέρα δικαιοσύνης καὶ ἀνταποδόσεως!

Αὐτὰ ἔλεγεν ἡ δραχμή.[1]

ANDERSEN.

1. Μετάφρ. Δ. Βικέλα.

ΤΟ ΑΝΘΟΣ

Ἄνθος λέγοντες, ὑπὸ γενικὴν ἔκφρασιν ἐννοοῦσιν οἱ πλεῖστοι πᾶν ὅ,τι παράγει τὸ φυτὸν ὡραῖον καὶ ἀκμαῖον· ἀλλ' ὅλα τὰ ἄνθη δὲν εἶναι ῥόδα καὶ κρίνα, ὑπάρχουσι δὲ χιλιάδες φυτῶν τὰ ὁποῖα ἀνθοῦσι καὶ καρποφοροῦσι χωρὶς νὰ ἐπισύρωσι κἂν τὴν προσοχὴν τοῦ θεωμένου αὐτά. Ἐρώτησον πολλοὺς σοφοὺς λογιωτάτους τί εἶδος ἄνθους καὶ καρποῦ παράγουσι λ. χ. αἱ ἰτέαι, αἱ λεῦκαι, αἱ αἴγειροι, αἱ πτελέαι καὶ πλεῖστα ἄλλα μεγάλα δένδρα, θέλουσι σοὶ ἀπαντήσει ὅτι δὲν παράγουσιν οὔτε καρπὸν, οὔτε ἄνθος, διότι δὲν βλέπουσιν ἐπ' αὐτῶν ῥόδα, οὐδὲ σταφυλὰς, πέπονας, μῆλα καὶ κολοκύνθας, ἐνῷ ταῦτα τὰ δένδρα οὐχὶ μόνον παράγουσιν ἄνθη καὶ καρπούς, δι' ὧν καὶ πολλαπλασιάζονται, ἀλλ' εἶναι ἐνίοτε καὶ πολυκαρπώτερα τῶν λοιπῶν φυτῶν.

Ἐκτὸς τῶν ἀκοτυληδόνων φυτῶν, ἅτινα ἔχουσιν ἴδιον τρόπον παραγωγῆς, πάντα τὰ λοιπὰ, τὰ ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ζῶντα, παράγονται ἐκ σπερμάτων περιεχομένων ἐντὸς τῶν καρπῶν των, πᾶς δὲ καρπὸς εἶναι προϊὸν τοῦ γάμου τῶν ἀνθέων. Ἂν ὁ ἀδιαφορῶν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς φύσεως, καὶ μὴ βλέπων ἐπὶ τῶν κλάδων τῆς ἰτέας, τῆς λεύκης καὶ ἄλλων πολλῶν δένδρων νὰ κρέμανται μῆλα καὶ πορτοκάλλια, φρονῇ ἐκ τούτου ὅτι τὰ δένδρα ταῦτα εἶναι *ἄνανθη* καὶ *ἄκαρπα*, ὁ τερπόμενος ὅμως εἰς τὴν ἐξέτασιν αὐτῆς, εὐκόλως δύναται νὰ μάθῃ ὅτι ταῦτα καὶ ἀνθοῦσι καὶ καρποφοροῦσι, καὶ ἐκ τῶν σπερμάτων τῶν καρπῶν των παράγονται καὶ πολλαπλασιάζονται. Ἡ δημιουργὸς δύναμις, ἡ πλάσασα τὸν κόσμον, τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησε, καὶ οἱ νόμοι, οὓς ἔθεσεν αὕτη, θέλουσιν εἶσθαι ἀπαράβατοι· κατ' αὐτοὺς λοιπὸν, πᾶν ὅ,τι ἐν τῇ φύσει δὲν εἶναι ὀρυκτὸν, ἢ λίθος, ἀλλ' ἔχει ζωὴν, παράγεται καὶ ἐξ ἀρχῆς τινος, ἥτις εἶναι ἄλλοτε μὲν *ὠὸν*, ἄλλοτε δὲ *σπέρμα ἢ ἀπλοῦν τι κύτταρον*. «Πᾶν ζῶν ἐξ ὠοῦ», εἶπεν ὁ ἀνακαλύψας τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος σοφὸς ἄγγλος Χαρβαὶ (Harvay), καὶ εἶπεν ἀλήθειαν, ἥτις θέλει ζήσει μέχρι συντελείας τοῦ κόσμου τούτου.

Ἄνθος λοιπὸν, καθ' ἡμᾶς, *εἶναι σύστημα ὀργάνων συντεινόντων εἰς τὴν γονιμοποίησιν καὶ τὴν καρποφορίαν πρὸς πολλαπλασιασμὸν καὶ διαιώνισιν παντὸς φυτοῦ*. Ἡ κοινὴ καὶ ποιητικῶς ἐκφραζομένη γλῶσσα, ὅταν λέγῃ *ἄνθος*, ἐννοεῖ, ὡς εἴπομεν, κάλλος καὶ ἀκμήν· καὶ κάλλος μὲν, συνήθως, τὰ φυτὰ ἔχουσιν ἐν ὥρᾳ τῆς ἀνθήσεως, τοιοῦτον μάλιστα ὥστε *οὐδὲ ὁ Σολομὼν περιεβλήθη τοσαύτην δόξαν ὅσην ἐν τούτων*· δὲν πιστεύω ὅμως ὅτι τότε εἶναι καὶ εἰς ἀκμὴν, διότι θλιβερὰ ἀλήθεια μᾶς ἀναγκάζει νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ ἄνθος, ἂν δὲν ἦναι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ *παρακμὴ*, εἶναι ὅμως *ἀρχὴ παρακμῆς*, ἀφ' οὗ, κατὰ γενικὸν κανόνα, *πᾶν ὀργανικὸν πλάσμα μόλις ἀρχίσῃ νὰ παράγῃ ἄρχεται καὶ νὰ φθείρεται*.[1]

1. Ἐράν. ἐκ τῶν Γεωπονικῶν τοῦ Θ. Ὀρφανίδου.

ΜΗΤΡΟΣ ΕΠΑΝΟΔΟΣ

Κατὰ τὸ Δανικὸν τοῦ ANDERSEN.

Α'

Σ' ἕνα νησὶ χαρούμενος πηγαίν' ὁ Κωνσταντῖνος·
γυναῖκα παίρνει Λιγερὴ, γλυκειὰ, γαλανομμάτα·
σὲ μία γλάστρα ζούσανε 'σὰν γιασεμὶ καὶ κρίνος,
κ' ἔξη παιδάκια ὁ Θεὸς τοὺς χάρισε δροσάτα.
Μὰ γίνηκε κατάμαυρο ὁ Χάρος χελιδόνι,
καὶ μιὰν αὐγὴ τὴν Λιγερὴ πηγαίνει καὶ λαβώνει.

Β'

Ἄλλη γυναῖκ' ἀπ' τὸ νησὶ ὁ Κωνσταντῖνος παίρνει,
μιὰ μαυρομμάτα ὥμορφη, καὶ σπίτι του τὴν φέρνει·
ὅμως ἡ νύφη ἤτανε κακὴ, καρδιὰ στριμμένη·
στὴ θύρα φθάνει τοῦ σπιτιοῦ μὲ κεφαλὴ ὑψωμένη.
Ἐκεῖ τὰ ἕξη ὀρφανὰ θρηνοῦσαν μαζωμένα·
ἤταν πολὺ τὰ δύστυχα παιδάκια πικραμμένα. . . .
Τὰ σπρώχνει μὲ τὸ πόδι της καὶ μπαίνει· δὲν ἀφίνει
ψωμὶ νὰ φᾶνε, τὸ νερὸ ὀλίγο τοὺς τὸ δίνει·
καὶ λέγει:—Πεῖνα θἄχετε καὶ δίψα· τοὺς σηκώνει
τ' ἄσπρα μαξιλαράκια τους, τὸ κάτασπρο σινδόνι,
καὶ λέγει:—Εἰς τὰ ἄχυρα θὰ κείτεσθε τὸ βράδυ·
τοὺς παίρνει τὰ κεράκια τους, καὶ λέγει:—Στὸ σκοτάδι
θὰ μένετε· τὰ ὀρφανὰ δὲν ἔχουν φῶς κἀνένα. . . .
Πηγαίνετε τὴ μάνα σας νὰ βρῆτε, ξένη γέννα!

Γ'

Ἡμέρα 'σὰν ἐπέρασε, τὸ βράδυ, πολὺ βράδυ,
συμμαζωμένα τὰ μικρὰ ἐκλαίγαν στὸ σκοτάδι,
καὶ τ' ἄκουσε ἡ μάνα τους στὸ μαῦρο μέσα χῶμα·
—γιατὶ μιὰ μάνα καὶ νεκρὴ 'μπορεῖ ν' ἀκούσ' ἀκόμα!
Τὰ δάκρυα ποὺ χύνανε τὰ ἔρημα παιδιά της,
στὸ φέρετρό της μπαίνανε, σταλάζαν στὴν καρδιά της....
«Θὰ πάγω», λέγει· ἀπ' τὴ γῆ σηκώνεται τὴ μαύρη
καὶ τὸ Θεὸ μὲ τῆς στοργῆς τὸ φῶς πηγαίνει ναῦρη. . . .
—«Θεέ μου, λέγει, δὲν 'μπορῶ νὰ πάγω στὰ μικρά μου;»
κ' ἐμπρός Του γέρνει ἡ κεφαλὴ τῆς πεθαμένης χάμου,
καὶ τόσον τὸν παρακαλεῖ, καὶ τόσο τοῦ δεήθη,
ὅπου ὁ εὔσπλαγχνος Θεὸς στὸν πόνον της λυπήθη·
— Κ' εἶπε: «Σὰν κράξ' ὁ πετεινὸς ὀπίσω θ' ἄρθῃς πάλι.»
Στὰ γόνατά της ἡ νεκρὴ σηκώθη ἀγάλι-ἀγάλι·
ὁ τάφος της μισάνοιξε μονάχος του καὶ βγαίνει,
καὶ στέκεται νὰ θυμηθῇ ὁ δρόμος ποὺ πηγαίνει. . . .
Κινᾷ στὴ χώρα· τὰ σκυλιὰ ὀπίσω της οὐρλιάζαν,
τὴν κεφαλὴ σηκώνανε καὶ τὴ νεκρὴ κυττάζαν.

Δ'

Φθάνει στὸ σπίτι της· ἐκεῖ, στὴ θύρ' ἀκουμπισμένη,
τὴ ποιὸ μεγάλη κόρη της εὑρῆκ' ἡ πεθαμένη·

—«Πῶς στέκεις, κόρη μου γλυκειά, τῆς λέγει, μοναχή σου;
»ποῦ εἶν' ἡ ἀδελφούλαις σου; ποῦ εἶν' οἱ ἀδελφοί σου;»
—«Δὲν εἶσαι σὺ ἡ μάνα μου, τῆς εἶπε πικραμμένα·
»εἶχα μανοῦλα γελαστὴ κὴ ὡραία σὰν κ' ἐμένα,
»μὲ μάγουλα τριαντάφυλλα καὶ ὄψι χιονισμένη·
»σὺ ἔχεις πρόσωπο νεκροῦ, καὶ 'μοιάζεις πεθαμένη.»
—«Πῶς θέλεις νἆμαι ὥμορφη καὶ γελαστὴ, μικρή μου,
»ὅπου ὁ Χάρος κεῖτεται 'μερόνυχτα μαζύ μου;
»Πῶς νἄχω μῆλο μάγουλο καὶ ὄψι χιονισμένη,
»ποῦ μὲ σκεπάζει φέρετρο καὶ τάφος μὲ χλωμαίνει;»

Ε'

Μπαίνει στὸ δῶμα τῶν παιδιῶν· τὰ βρίσκει τὰ καϋμένα
ἀπάνω εἰς τὰ ἄχερα μὲ 'μάτια δακρυσμένα.
Τὸ ξεσχισμένο φόρεμα τοῦ πρώτου διορθώνει,
κτενίζ' εὐθὺς τὸ δεύτερο, τὸ τρίτ' ἀνασηκώνει,
χαϊδεύει τὰ μικρότερα, καὶ τὸ μωρό της πιάνει,
στὰ γόνατά της τό 'βαλε ὡσὰν νὰ τὸ βυζάνῃ . . . .
καὶ εἰς τὴν μεγαλήτερη γυρνῶντας θυγατέρα,
τῆς λέγει·—«Πὲς τοῦ Κωνσταντῆ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ πέρα.»

ΣΤ'

Φθάνει ἐκεῖνος, κ' ἡ νεκρὴ τοῦ λέγει θυμωμένα·
—«Σοῦ ἄφησα γιὰ τὰ παιδιὰ ψωμὶ, καὶ πεινασμένα
»τὰ βρίσκω· ἄσπρα σ' ἄφησα χιονάτα μαξιλάρια,
»καὶ τὰ παιδιά μου κεῖτονται ἐπάνω στὰ χορτάρια·
»τόσα κεριὰ παραίτησα γιὰ νἄχουν φῶς τὸ βράδυ,
»καὶ τρομασμένα κεῖτονται στὸ ἄγριο σκοτάδι.
»Ἔχε τὸ νοῦ σου Κωνσταντῆ!...» Καὶ τῆς νεκρῆς τὸ 'μάτι
φωσφόρησε στὰ σκοτεινὰ καὶ στάθηκε κομμάτι. . . .
Ἐκεῖ τὸρνίθι ἄρχισε στὰ σκοτεινὰ νὰ κράζῃ,
καὶ θάρρευες πῶς τὴ νεκρὴ ἀπὸ μακρυὰ φωνάζει.
Τἄκουσε κὴ ἀνατρίχιασε, ἐστράφηκε, ἐστάθη,
τὰ ὀρφανά της κύτταξε, ἐστέναξε, κ' ἐχάθη.

Ζ'

Καὶ ἀπὸ τότ' ὁ Κωνσταντῆς καὶ ἡ μητρυιὰ ἐκείνη,
ἐδείχτανε στὰ ἔρημα παιδάκια καλωσύνη·
κὴ ὅταν ἀκοῦγαν τὰ σκυλιὰ νὰ κλαῖνε μέσ' 'ς τὸ δρόμο,
σηκώνουνταν μὲ τρόμο,
κὴ ἄσπρο ψωμὶ στὰ ὀρφανὰ ἐδίναν φοβισμένοι,
γιατὶ ἐτρέμαν μὴ φανῇ καὶ πάλ' ἡ πεθαμένη.[1]

Αχ. Παραιχος.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ἡ ὀκνηρία ὁδοιπορεῖ βραδέως καὶ διὰ τοῦτο ἡ πτωχεία τὴν καταφθάνει ἐντὸς μικροῦ διαστήματος. (Hunter.)

*** Ἀπέθιζε τὸ σῶμά σου ἀπὸ πάσης πλαστῆς καὶ περιττῆς ἀνάγκης καὶ φιλοτιμοῦ ἐπὶ τῇ ἁπλότητι τοῦ βίου σου καὶ ἐπὶ τῷ εὐαρίθμῳ τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν σου. Ἀπέχων πάσης τρυφηλότητος, φιλῶν δὲ τὰ αὐστηρὰ ἤθη, καὶ ἑπομένως ἀνεξάρτητος καὶ ῥωμαλέος διαμένων, διασώζεις μετὰ τῆς ὑγείας τοῦ σώματος ψυχὴν ἐλευθέραν καὶ κρατερὰν, ἱκανὴν πρὸς πᾶν μέγα καὶ γενναῖον ἔργον. (Zschokke.)

*** Ἐνίοτε μικρὸν συμφέρον ἀνατρέπει τὰς μεγαλητέρας ἀρχάς· ὁμοιάζει τὸν λίθον δι' οὗ κατέβαλεν ὁ Δαυὶδ τὸν Γολιάθ. (Petit-Senn.)

*** Ἐρώτησον τοὺς διασημοτέρους ἄνδρας, καὶ θὰ σοὶ εἴπωσιν ὅτι ἡ ΦΗΜΗ δὲν εἶνε ἡ εὐτυχία.

1. Βόρων.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Παραγγέλματα πρὸς κατάπαυσιν τῆς ἀπὸ τῆς ῥινὸς αἱμορραγίας.

α. Ἔγειρε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ἄνω, καὶ οὐδέποτε πρὸς τὰ κάτω, διότι τοιουτοτρόπως αὐξάνεται ἡ συμφόρησις πρὸς τὰ ἀγγεῖα τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς ῥινός.

β'. Ἀπόφευγε ὅσον δύνασαι τὸν βῆχα, ἢ τὸν πταρσμὸν καὶ πᾶσαν βιαίαν τοῦ σώματος κίνησιν.

γ'. Ῥόφα διὰ τῶν μυκτήρων ὕδωρ ψυχρὸν, εἰς τὸ ὁποῖον ῥίπτε καὶ ὀλίγον ὄξος.

δ'. Ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν κροτάφων καὶ τοῦ αὐχένος ὠφελοῦσι ψυχρὰ ἐπιβρέγματα.

ε. Τεμάχιόν τι λινοῦ πανίου ἐμβάπτεται εἰς ὄξος καὶ εἰσάγεται βαθέως εἰς τὸν αἱμορραγοῦντα μυκτῆρα.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Λύχνοι τοῦ ἐλαίου.

Ἐὰν οἱ λύχνοι τοῦ ἐλαίου καπνίζουν, βρέξε καλῶς τὰς θρυαλλίδας (φτίλια) εἰς δυνατὸν ὄξος, καὶ ἄφες νὰ ξηρανθοῦν καλῶς πρὶν μεταχειρισθῇς αὐτάς. Χάρις εἰς τὴν ἁπλῆν ταύτην προπαρασκευὴν, οἱ λύχνοι θὰ καίωσι πάντοτε μετὰ καθαροῦ καὶ λαμπροῦ φωτός.

ΖΩΑ ΑΒΛΑΒΗ

Αἱ σαῦραι.

Αἱ σαῦραι (κοινῶς γουστερίτσαι) τῶν μερῶν μας εἶνε οὐ μόνον ἀβλαβεῖς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμοι μάλιστα, διότι καταστρέφουσι πλῆθος ἐντόμων, ὡς καὶ τοὺς σκώληκας αὐτῶν, χωρὶς νὰ βλάπτωσι κατ' οὐδένα τρόπον τὰ προϊόντα τῶν ἀγρῶν καὶ κήπων. Εἶνε λοιπὸν παράλογος ἡ γενικὴ αὐτῶν καταδίωξις, ἔπρεπε δὲ ἀπ' ἐναντίας νὰ ἦνε παντοῦ σεβασταί. Αἱ σαῦραι δαγκάνουσιν ὅταν ζητήσῃ τις νὰ τὰς συλλάβῃ, καὶ ἐνίοτε πολὺ δυνατά, ἀλλὰ τὸ δῆγμά των δὲν εἶνε δηλητηριῶδες.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Μέσον πρὸς ἀπαλλαγὴν τῆς βαρείας ὀσμῆς νεωστὶ χρωματισθέντος δωματίου.

Ἵν' ἀπαλλαγῇς τῆς βαρείας ὀσμῆς νεωστὶ χρωματισθέντος δωματίου, θὲς εἰς τὸ μέσον ἀγγεῖον πλῆρες πεπυρακτωμένων ἀνθράκων, καὶ ῥίψε ἐπ' αὐτῶν ὀλίγας ἀρκενθίδας (κεδροκούκκουτσα), κλείων ἐνταῦτῷ τὰς θύρας, τὰ παράθυρα καὶ τὴν καπνοδόχην. Μετὰ παρέλευσιν 24 ὡρῶν ἡ ὀσμὴ παρῆλθεν ἐντελῶς, καὶ δύνασαι ν' ἀνοίξῃς τὸ δωμάτιον. Ὁ καπνὸς τῶν ἀρκενθίδων ἔχει ὡσαύτως τὸ πλεονέκτημα, ὅτι οὐδόλως βλάπτει τὰ ἐν τῷ δωματίῳ ἔπιπλα.

ΑΘΗΝΗΣΙ.—ΤΥΠΟΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ, ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, 4.